

SAYI
09

ÖNDERLERİN
YAZ SAYISI 2019/45
@sadesodadergi

İLK GÜNKÜ GAZLA

SADE SODA

ANLATMAYA GEREK YOK GÖRÜNÜYORSUN

Oyna. Keşfet. Öğren.

Dünyanın bütün çocukları için,
hayal dünyalarını zenginleştirecek,
dünyayı keşfedip öğrenebilecekleri,

DIJİTAL OYUNCAKLAR ÜRETİYORUZ

 Mayadem
Oyna • Keşfet • Öğren

www.mayadem.com

Sade Soda Dergi

Yıl: 3 Sayı: 9 Yaz 2019

ÖNDER

**İmam Hatipliler Derneği Adına
İmtiyaz Sahibi**

Kamber Çal

Genel Yayın Yönetmeni

Hilâl Furkan

Yazı İşleri Müdürü

Resul Çiftçi

Yayın Editörü

Mustafa Furkan

Sade Soda Mutfağı

Musab Yılmaz

Enes Yılmaz

Kübra Nur Doğru

Hilâl Mısırlı

Merve Olgun

Süleyman Yılmaz

Raif Nas

Enise Feyza Yıldız

Yunus Emre Avsar

Hukuk Danışmanı

Av. İsa Akkurt

Tasarım

Ali Biyıklı

Ahmet Karakoç

noontasarim.com

Yazışım, Konuşalım, Gel Tanışalım

Akşemsettin Mah. Şair Fuzuli Sok.

No: 22 Fatih/İstanbul

sadesodadergi@gmail.com

0 (212) 519 09 53

Potansiyel Yazarınızın,

Yaz ve Gönder

sadesodayazi@gmail.com

Baskı Yeri

Acar Matbaacılık Promosyon ve Yayıncılık

Maltepe Mah. Litros Yolu Fatih San. Sit.

No: 12/270.280 Zeytinburnu/İstanbul

Yönetim Yeri

Akşemsettin Mah. Şair Fuzuli Sok.

No: 22 Fatih/İstanbul

sadesodadergi@gmail.com

0 (212) 519 09 53

Dilek&Öneri&Şikayet

sadesodadergi@gmail.com

Sosyal Medyada Biz

📌📍📧 sadesodadergi

"Üç ayda bir yayınlanır."

Yazılarda yayın kurulu değişiklik yapabilir.

Gönderilen yazılar iade edilmez.

Yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Yazılardan yazarları kadar okuyucuları da sorumludur.

Kalanlara Selam

Hayat; seçimlerden, seçimlerin altında yatanlardan ve sonuçlardan ibaret.

Wilhelm Reich şöyle diyor: "Asıl açıklanması gereken, neden aç insanın çaldığı ya da sömürülen adamın grev yaptığı değil, neden aç insanların çoğunun çalmadığı ve sömürülenlerin çoğunun greve gitmediğidir."

Bir şey varlık sahasına çıktığında onu seçip seçmemek birçok dinamikle açıklanabilecek kadar karmaşık. Çoğu zaman bilinçsiz olarak yaptığımızı zannettiğimiz seçimler ise kendimizi maruz bıraktığımız her şeyle oldukça yakından alakalı.

Bugün ise bambaşka bir seçimle karşı karşıyayız.

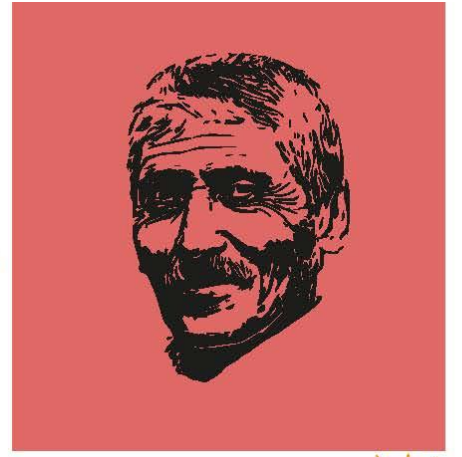
Görünmeyen varlığına iman ettiğimiz günlerden, var olmanın yegâne şartının görünmek olduğu günlerdeyiz. Yelpaze bu kadar geniş. Açıkçası pek de hoş bulduğumuz söylenemez. Fakat memnun olsak da olmasak da çoğu gerçekliğe maruz kalıp karanlığa sövmekle itidal üzere ayak uydurmak arasında bir seçeneğe hâlâ sahip olmanın da büyük bir nimet olduğu malum. Bu bağlamda görünmeyi, duyulmayı seçerek yaşama devam etmenin yol açtığı sorunları kapsayan bir kavram olarak mahremiyet bu sayımızın konusu. Biz yukarıdaki seçimde itidalli bir yolda yürümeyi işaretleyerek devam etmenin daha makul olacağını düşündük. Bu anlamda her dosya yazısı farklı bir pencereyi aralayacaktır diye düşünüyoruz.

Umulmadık zamanlarda umulmadık sonuçlara gebedir hayat. Bir umulmadık sonucu yaşayarak bu sayı, kurucu ekip olarak sizlere selamladığımız son sayı. Bu sayıya dek gençler olarak bizce konuşulması, gündem olması gerektiğini düşündüğümüz konuları işlemeye gayret ettik. Bu gayret sırasında yayın kurulumuz ile sırf daha isabetli noktalara değinebilmek için -istemeden de olsa- birbirimizi kırdığımız da oldu fakat kırılmadık. Çünkü amacımız belli idi: Verilen görevi her zaman en iyi şekilde yapmak. Bu bizim seçimimizdi. Siz genç arkadaşlarımızın da varlığını isabetli seçimlerle sürdürmesini umuyor, kalanlara selam ediyoruz.

Emeğini, zamanını, sabrını esirgemeyen her dosta teşekkürlerimizle...

Hilâl Furkan - Mustafa Furkan

56 >
POP
JAZZ
ALATURKA
SAZ
Mihriban

38 Her Şey
Bir Kelimeye
Bağlı
Enise Feyza Yıldız

48 Milli Uçağımızın
Hazin Hikayesi
Yunus Emre Avcı

48 Zorlukları Aşmak...
O İş Öyle Değil!
Ayşegül İlhan Mutlu

24 Sosyal Medyanın
Akıllı Kullanıcısı
Ömer Tuğrul Koç

26 Teknoloji Kafası
Serdar Ünal

28 Bu Duvarın
Ardında Ne Var?
Süleyman Yılmaz

44 Bir Hüzün
Berkay Karataş

46 Bir Kamptan
Daha Fazlası
Nisa Nur Çavuşoğlu

51 15 Temmuz ve
Saf Duygular
F. Reyhan Çolak

52 Bir Seyyahın
Gözünden
Bilim Seyyahları
Balkanlar'da
Fatih Uçar

58 Dil Nasıl
Öğrenilmez?
Çokıddizâdegiller

60 Doğayı İlk Elden
Deneyimleme
Fırsatı: Çadır Kampı
Talha Bostancı

62 Zekâ Spor
Serhan Büyükkeçeci

BIRKAÇ
YARAA

SÂMİ
KALENDER

BIRKAÇ
MISRAA

"Şiir geçer akçe mi katında Rabbim?" diye bir soruyla başlamıştım vaktiyle bir şiire. "Hoş, muhtaç değilsin şairler muhtaç." diye devam ediyordu. Nereden başladığın mühim, neyi anlattığın da. Son mısraları yazdıktan sonra dönüp alıcı gözle baktığımda biraz serzeniş, biraz dertleşme, biraz iltica olmuş. Şöyle:

"Çok denedim, bir o kadar yanıldım

Ne kadar sapak varsa saptım, ne kadar patika varsa dolandım

Çok yanıldım, malumdur.

İnsan yanıldıkça yorulur,

Tüm yorgunluklarımı biriktirdim ben de

Yorgunluk bahane mi katında Rabbim?"

Ne diyeceğini, nasıl anlatacağını bilememenin şiiri oldu belki de. Şiiri tamamlayıp bir bilene danışmadan önce şunları da eklemişim:

"Yağmurlarda islandım, titredim zelzelede

Hiçbiri kendime getirmedim, suç bende

Güneşin anlattığına kulak veremez oldum,

Rüzgarın uğultusuna, mevsimlere

Suçu onlara attım."

İşte yara. Yarayı da severiz Yaradan'dan ötürü ama kabuğundan şikâyet edersek bir anlamı kalmaz. Suçu kainata atıp kendimizi temize çıkarmamak için:

"Her şey bozuldu Rabbim,

Kulların bozuldu, zaman bozuldu, tövbelere bile

Öyle sandım, değilmiş

Her şey aslında aynı,

Her şey aslında ayna."

Burada bitmiyordu bu şiir. Bir bu kadarı daha vardı. İbrahim Tenekeci ağabeye yolladım o hâliyle: "Bu şiir burada bitmiş, gerisi fazlalık." dedi. Duracağım yeri öğrenmem gerektiği ile ilgili hayati bir yorum oldu benim için. Orada durdum. Sonrası, şiir benden çıktı. O ay İtibar Dergisi'ne almış İbrahim Abi, sağ olsun.

Hoşuma da gitmedi değil. Şiirim "itibar" gördü. Kendimi yokladım, böbürlenmişim. Az önce "orada durdum" demiştim, duramamışım demek ki. Yazdığım son şiir o oldu, daha da yazmadım. Çokça okudum, içimde demlenen nice şiirler oldu ama yazmaya elim gitmedi. Bunları şunun için anlattım:

Şiir ilhamdır, dertleşmedir, ilticadır. Büyüklük, reklam olmak için bir araç değil. Büyüklük böyle bakarak büyük olmuşlar. Büyüklendikçe küçülenleri anlatmaya gerek yok.

Ahmet Murat Abi, Muhayyer Münacat şiirinde "Benden şair yaptın ya bu Senin kudretin, memnun musun desem/Sana seslenmeye yarıyor, memnunum ben-se..." diyor. Durduğu yeri bilmenin şiiri bu olsa gerek.

Birkaç yara demiştik. İnsanın iyi kötü her vasfını görünür olma ve gösterme yarışında tükettiği bir çağdayız. Yaralardan bir yara, belki de en büyüğü. Sevgisini, nefretini, sırrını, özelini bazen kusurunu bile en yüksek perdeden bağırarak, herkese sunarak yaşadığı; mahrem diye bir kavramın insanlardan koşarak kaçtığı bir çağ bu.

Bu çağın şiiri, her gün değişen furyalara kapılmamaktır belki de. En zengin kafiyeye, bütün bağırışların arasında sessiz sedasız ama derinden söylenen birkaç güzel harftir. O en güzel mısra herkesin görünmek için çılgınca yarıştığı mecralarda boy göstermekten sakınmaktır. İçimizdeki çocuğun istismar edilmesine başkaldırmaktır.

Geçmişten günümüze, şiir dediğimiz varlığın bir macerası olmuştur. Şiir, saflığını yitirmedikçe insanı iyileştirmiş, bulunduğu ortama huzur ve ahenk vermiştir. O safiyetten uzaklaşıldıkça ne şiir ne de başka bir kavram merhem olabilmıştır yaraya.

Sözün özü: Bir şiirlik ömrü vardır herkesin, son mısrayı gelip ecel yazacak. Öyleyse sormak lazım: Senin şiirin nereden başlıyor, niçin yazıldı, neyi anlatıyor?

METRODA MASKE TAKMA DEVRİ!

İstanbul'da metro duraklarında ve metroya bindiğinde öksürmeye başlayan İTÜ öğretim görevlisi Prof. Dr. Mikdat KADIOĞLU ortamdaki hava kalitesini incelemeye başlar ve görür ki Dünya Sağlık Örgütü'ne göre küçük partikül boyutundaki toz olan PM2,5 miktarı 25 mikrogramı geçmemesi gerekirken Marmaray durağında bu oran 87'dir. Bu boyuttaki toz parçacıklarının insan sağlığına en büyük zararı, çok küçük oldukları için çok kolay bir şekilde solunması ve beyne kadar ulaşması. Bunun sonucunda insanda birçok sağlık sorunu ortaya çıkmakta. Konunun uzmanları solunum sistemi rahatsızlıkları bulunan yolcuların ve metro istasyonlarında çalışanların metro istasyonlarında maske takmaları gerektiğini söylüyor. Haber üzerine İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) hava kalitesi üzerine çalışma başlattığını belirtti. Aman dikkat!

bit.ly/ssdergisi_MetrodaKiriHava

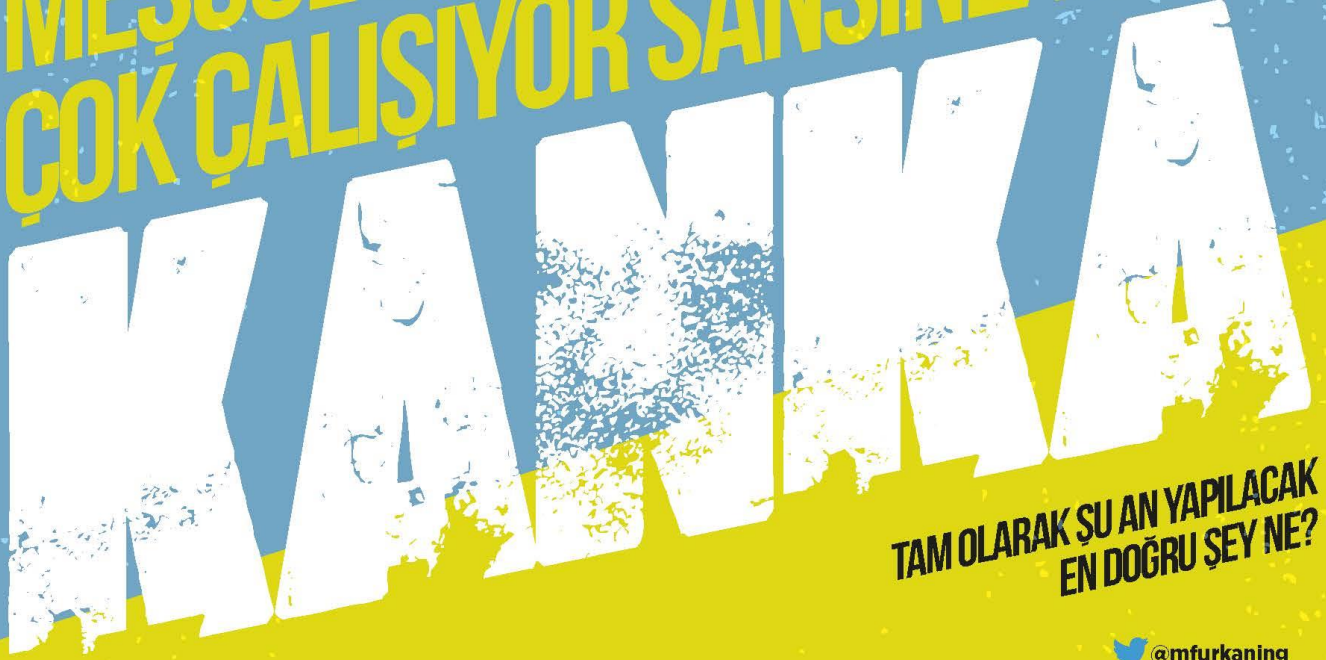
SEN İNSAN MISIN FARE Mİ KARAR VER ARTIK?!

Mart 2018'e kadar Japonya'da yasak olan "içinde insan hücreleri bulunan hayvan emriyolarının bir hayvanda geliştirilip sonra başka bir hayvana organ üretimi için nakli" artık serbest. Her ne kadar bilim insanlarının bu işlem için devletten bir izin alması istense de çalışmalar artık yasal bir statü kazanmış oldu. Bu işle uğraşan Tokyo ve Stanford Üniversitesindeki ekiplerin sorumlusu olan Hiromitsu Nakauchi, yapılacak bir çalışmada fare emriyosuna insan kök hücreleri ekleyecek, daha sonra bu emriyoyu belli bir büyüklüğe ulaştırınca bir sıçanın vücuduna aktaracak ve bu yöntemle hayvan vücudunda insan hücreleri üretilmiş olacak. Bu organ da daha sonra ihtiyaç duyan birisine aktarılacak. Şimdilik hedef bu. Bu yöntem ile daha önce şeker hastası olan bir sıçana pankreas üretilip nakledildi ve sıçan şeker hastalığından kurtuldu.

bit.ly/ssdergisi_fare_insan_fare

MESGUL GÖRÜN Kİ ÇOK ÇALIŞIYOR SANSINLAR

TAM OLARAK ŞU AN YAPILACAK
EN DOĞRU ŞEY NE?

 @mfurkaning

Herkes öylesine sessiz bir şekilde işiyle meşguldu ki yaprak kıpırdasa hissediliyordu. Kimsenin telefonu çalmıyor, az önce yolda gördüğü güzel kırmızı araba aklına gelmiyordu. Ya da "Geçen gittiği sahilde çekindiği fotoğrafları acaba kaç kişi beğenmişti?" diye akıllarına hiçbir düşünce damlacığı bile düşmüyordu. Size de ilginç gelmedi mi bu hikâye? Hatta birçoğumuz içimizden "Amma salladın ha birader!" demiştir. Evet, haklısınız salladım çünkü böyle bir dünyayı hayallerimizde dahi oturtup kendisine şekersiz bir çay içiremiyoruz artık. Hatta kimşenin sosyal medyanın ya da onun havarilerinden şikâyetçi olmadığını söylemek de çok zor. Bir şekilde herkes bir yerlerinden şikâyetçi sosyal ve aşosyal (!) medyanın.

Bu çağdaki en büyük iddialardan biri teknolojinin bize çok güzel şeyler getireceği, işlerimizi -yaptığımız ya da ürettiğimiz diyelim- programların, robotların yapacağıydı. Birileri bizim yerimize bir şeyler yapıyor ama bunun bize faydalı işler için zaman aç-

tiği söylenemez. Hatta işler o kadar tersine dönmeye de başladı ki galaksinin güneş etrafında dönmesi gibi etrafımızda dönen uygulamalar yüzünden asıl yapmamız gereken birçok işi yapamıyor, erteliyor, sıkılıyor ve bunalıyoruz. Yusuf Kaplan'ın sık sık kullandığı çok güzel bir kelime var tam da bu şeyler için: Ayartıcı. Evet bizler asıl yapmamız gereken şeyleri tam yapacak iken en zayıf noktamızdan vurularak ayartılıyoruz ve bazen vasata bazen de hiçliğe razı oluyoruz. Aslında hepimiz ne yapacağımızı az çok biliyoruz. Peki, neden tam yapamıyoruz?

Yukarıdaki dertten muzdarip insanları görüp baya bir süre düşündüm. Kendimde de bunun etkilerini görüyordum. Bu derde bir çare ararken **Metropolis Yayınları**'nın yeni yayımladığı bir kitapla karşılaştım: **Pürdikkat (Odaklanma becerisini yitirdik, nasıl geri kazanabiliriz?)** Genelde bu tür kitaplar kişisel gelişim ve "gaza getirme kitabı" gibi görülür ya, ben de öyle gördüm ilk başta.

Fakat "Herkes bir kere de olsa kendini ifade etmesi için fırsat verilmeli." ilkesince bu kitaba da bir fırsat verdim. İyi ki de vermişim. Hele bir de kitabın çevirmeninin (Onur Öztürk) yerli yerinde Osmanlıca kelimeleri kullanması yok mu, bu da ayrı bir güzellik olarak karşımıza çıkıyor. Açıkçası yüzümden hoş bir tebessüm oluşmuyor değil.

Kitaba dönersek... Kitabın yazarı Cal Newport MIT'de (Massachusetts Institute of Technology) doktorasını yapmış, şu anda da Georgetown Üniversitesi'nin (Washington, ABD) bilgisayar bilimlerinde doçent olarak görev yapmakta. Kitapta yazılanların hemen hepsini kendini bu deneyin faresi gibi addederek bizzat üzerinde uygulamış, başarıya ulaşmış ve sonra da yazmış. Bu kısım önemli. Hani Nasreddin Hoca'nın "Bana eşekten düşeni getirin." misali... Aksi hâlde fiiliyatta bir şeye kalkışmış birinin sürekli akıl vermesi gibi olur.

The Farewell Sermon

VEDA HUTBESİ

خطبة الوداع

Arapça: Ubeydullah Altıntaş

İngilizce: Yasemin Özenç Kandemir

Ey ashabım! Kimin yanında bir **emanet** varsa onu sahibine versin. **Faizin** her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımız altındadır.

Lakin **borcumuzun** aslını vermek gerekir. Ne zulmediniz ne de **zulme** uğrayınız. Allah'ın emriyle faizcilik artık yasaktır. Cahiliyetten kalma bu çirkin âdetin her türlü ayağının altındadır. İlk kaldırdığım faiz de Abdulmuttalib'in oğlu (amcam) Abbas'ın faizidir.

Ey insanlar! Kadınların **haklarına** riayet etmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı **tavsiye** ederim. Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız; onların namuslarını ve ismetlerini Allah adına **söz vererek** helal edindiniz. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız onların, aile şerefini korumaları ve evlerini sizin hoşlanmadığınız hiç kimseye açmamaları, çiğnenmemeleridir. Eğer onlar, razı olmadığınız herhangi bir kimseyi **evinize** alırlarsa onları hafif bir şekilde dövebilir, azarlayabilirsiniz. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları; orfe göre her türlü giyim ve yiyeceklerini temin etmenizdir. Ey mü'minler, size bir emanet bırakıyorum ki siz ona sınıksız sarıldıkça **yolumuzu** hiçbir zaman şaşırmasınız. O emanet Allah'ın **kitabı** Kur'andır.

Ey mü'minler! Sözümlü iyi dinleyiniz ve iyi **muhafaza** ediniz. Müslüman Müslüman'ın kardeşidir ve bütün Müslümanlar kardestir. Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz, başkasına helal değildir. Ancak gönül hoşluğuyla verilen başka. Ashabım! Nefsinize de zulmetmeyiniz. Nefsinizin de üzerinizde hakkı vardır.

Hz. Muhammed (sav)

My dear brothers in Islam! Return the goods **entrusted** to you to their rightful owners. All interest is abolished, therefore all **interest** obligation shall henceforth be waived. However, **your capital** belongs to you. You will neither inflict nor suffer any **inequity**. Allah has judged that there shall be no interest. All of this improper tradition during the Age of Ignorance shall henceforth be waived. The first such claim I revoke is that of (my uncle) Abbas b. Abd al-Muttalib.

O people! I **recommend** that you respect women's **rights** and fear Allah in this regard. Remember that you have taken as your wives only under a trust from Allah and you have made their honor and their virtue lawful by **the word** of Allah. It is your right that your wives should not cause anyone of whom you dislike to take into your **home** and that they should not commit any open indecency. If they cause anyone of whom you dislike to take into your home, you are allowed to beat them, but not severely, and to reprimand them. Women have the right to their food and clothing in accordance with the custom. O people, I have conveyed the Message, and have left you with something which, if you hold fast to it, you will never go **astray**; that is, the **Book** of Allah, Koran.

O people! Listen to me carefully and **keep** it well. Learn that every Muslim is a brother to every Muslim and that the Muslims constitute one brotherhood. Nothing shall be legitimate to a Muslim which belongs to a fellow Muslim unless it was given freely and willingly. My dear brothers in Islam! So do not wrong yourselves. You have the rights by yourselves.

Prophet Mohammad (pbuh)

يا أصحابي! فمن كانت عنده **أمانة** فليؤدها إلى من ائتمنه عليها، وإن كل ربا موضوع ولكن لكم رؤوس أموالكم لا تظلمون ولا تظلمون وقضى الله أنه لا ربا وأن كل أشكال هذه العادة الحبيثة التي بقيت من الجاهلية موضوع تحت قدمي وأول ربا أضعه ربا العباس بن عبد المطلب

أيها الناس! **أوصيكم** بأن ترعوا **حقوق** النساء وأن تخافوا الله في هذه المسألة، إنكم إنما أخذتموهن بأمانة الله واستحللتم فروجهن بكلمة الله. الحقوق التي لكم عليهن هي أن لا يواطئن فرشهم غيركم، ولا يدخلن أحداً تكرهونه بيوتكم إلا بإذنكم فإن أدخلن أحدا لا ترضوا عنه في **بيوتكم** فلكن أن تضربوهن ضرباً غير مبرح وتعتبون عليهن وعليكم رزقهن وكسوتهن بالمعروف. أيها المؤمنون فإني قد تركت فيكم ما إن أخذتم به **لن تضلوا** بعده: **كتاب** الله وسنة نبيه

أيها الناس استمعوا إلى قولي جيدا واحفظوه: إنما المؤمنون إخوة ولا يحل لامرئٍ مال لأخيه إلا عن طيب نفس منه. يا أصحابي! لا تظلموا أنفسكم فإن لنفوسكم عليكم حق

مُحَمَّدُ الرَّسُولُ اللَّهُ

AZİZ SANCAR

BİLİM
KOKUSU

MUHAMMED
YUSUF
ALKUŞ

HEPİMİZİ
GURURLANDIRAN İNSAN:

Geçenlerde internette dolaşırken insanlara Aziz Sançar'ın kim olduğu sorulan bir sokak röportajına denk geldim. Cevapları duyunca şaşkınlık geçirdim. Futbolcu diyeninden tutun - siyasetin hayatımızdaki etkisinden olsa gerek - belediye başkanı diyenine, yazar diyeninden "Medyada duydum, Suud konsolonsluğunda öldürülen gazeteci!" diyenine kadar onlarca insan röportajda mikrofona deprem geçirtti. Bittabi Aziz Sançar'ı hakkı ile tanıyan da yaptığı işlerden bihaber olmayan insanlar da çoğunlukta. Her nasıl olursa olsun Aziz Sançar bu ülkenin yetiştirdiği, imkânsızlıklar içinde kendini geliştiren ve Nobel ödülüne kadar yükselen bir değerimiz. Bu sebepten ötürü özellikle son zamanlarda yetişen ve imkân oluşturmaktan çok imkânların ayağına gelmesini bekleyen genç neslin Aziz Sançar'ı çok daha iyi tanımaları gerektiğine inanıyorum.

Gözlerinden Ateş Çıkarmasa da Küçükken Belliydi Birçok Şey

Dünya, 2. Dünya Savaşı'nı atlatmış ve Avrupa kıtası harap bir hâldeyken Mardin'de dünyaya gelmiş, 5 yaşındayken abisinden okuma yazma öğrenmiş, içindeki kimya sevdasına rağmen arkadaş yönlendirmeleriyle İstanbul Tıp fakültesine yerleşmişti. Daha o zamandan kafasına koyduklarını yapan, azimli bir gençti Aziz ve bölümünü 1.'lik derecesiyle bitirerek gelecekte elde edeceği başarıların sinyalini daha 20'li yaşlarına varmadan vermişti. Daha 23 yaşında doğduğu yere bir doktor olarak döndü; vatandaşın ilaçlarını alacak kadar geniş gönüllü, 18 yaş altı futbol A millî takımına çağrılabilir kadar yetenekliydi. Akademik kariyerini futbola tercih etti. Hiç İngilizce bilmediği hâlde Amerika macerasına başladı Aziz. Sosyal ve maddi açıdan zorluklarla tamamladı yüksek lisans ve doktorasını. Laboratuvarında uyuyordu, yangın söndürme hortumuyla düşüyordu. Daha sonrasında yaptığı çalışmaları onu çok ileri düzeylere taşıdı.

Mardin, İstanbul ve ABD... Neler Oldu Neler

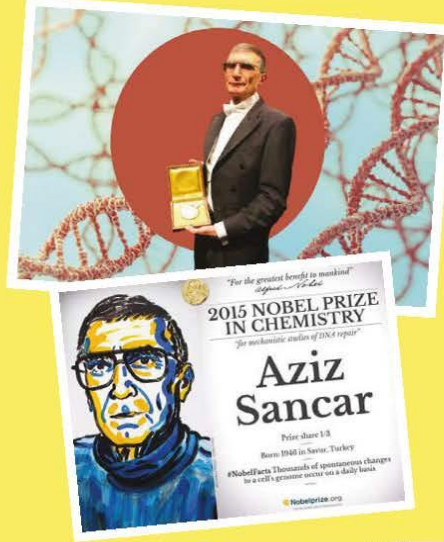
Kimya aşığı biriydi, her ne kadar tıp okumuş olsa da asla peşini bırakmadı bu alanın, bu sebepten olacak ki her ikisinin keşiştiği alanlara yöneldi. Doktora sürecinde hücre içi kalıtım ve DNA yapısına yöneldi. Sevdasının peşini bırakmaması onu Nobel ödülüne taşıyacak çalışmaları yaptırdı. Özellikle DNA onarımı üzerine yaptığı çalışmalar ve geliştirdiği yöntem bilim literatürüne yerleşti. Biraz teknik bilgilere değinecek olursak şu en önemli iki çalışmasından bahsedebiliriz:

Doktora döneminde "Fotoliyaz" adı verilen enzim üzerinde çalışmalar yürüten Aziz Sancar, UV (ultra viole) ışıklardan zarar gören DNA genomlarını tekrardan onarabilme özelliğine sahip olan bu bakteriyi hücre içinde elde etmeyi başardı, ayrıca hücrenin bu enzimi fazladan üretebilmesine olanak sağlayan birtakım çalışmalar yaptı. Bir süreliğine bu çalışmalarını rafa kaldırmış olmasının rağmen daha sonrasında tekrar üzerine çalıştı ve DNA'yı onarma mekanizmasını açıklığa kavuşturdu.

Aziz Sancar, uzun süreli uçak yolculukları sonucunda ortaya çıkan "jetlag"ı hücre bazında incelemeye karar vermesiyle ve mikro ölçekte çalışmalar yapmasıyla da krikadyan adı verilen biyolojik saatin çalışma prensiplerinin ortaya çıkmasına da bu çalışması sayesinde önyak oldu. İkinci ve gerçek manada dünyada ses getiren bir diğer hücre içi çalışmasını ise yine bir doktora öğrencisiyken bulduğu bir yöntemi bilim dünyasına tanıtmaları ile başladı. Maxicell adını

verdiği bu yöntem sayesinde hücre içindeki bütün DNA'lar zarar görse bile hücredeki DNA'dan bağımsız tek bir plazmid (DNA dışında genetik kodlarımızı hücre içinde taşıyan halka şeklindeki parçacık) aracılığı ile tekrardan gerekli enzim ve proteinlerin üretimini sağlayabildi. Bu çalışması tek makale ile 1000'den fazla alıntılanma aldı ve dünya üzerinde az sayıda bu orana ulaşan insanlardan biri oldu.

Akademik hayatı boyunca 300'den fazla makale yayımladı, 33 tane de kitap yazdı. İlme adadığı bütün bir ömrü aldığı Nobel ödülüyle değil arkasında bıraktığı o hoş sedâ ile taçlandırdı. Ve bize düşen en büyük görev de onun bize bıraktıklarını devam ettirebilmek.

Nasibi olanın payına düşen...

Aziz Sancar 1250 yıl önce kimyanın temellerini atan Cabir Bin Hayyam'ın, Sırru-l Esrar'ın yazarı Zekeriya Er-Razi'nin, Latinceye hatta ve hatta pek çok farklı yerel dile çevirilen kitapların yazarı El Kindi'nin ve adını pek çok farklı alanda duyurmuş olan İslam âlimlerinin başlattığı ve yükselttiği kimya serüvenini farklı bir noktaya taşımak için kendi kültürümüzden yetiştirdiğimiz başka bir temsilci. İmkânsızlıktan yakınan bir nesle beş parasız, dil bile bilmeden, Mardin'de başlayan bir peri masalının sonunun nasıl bitebileceğini gösterdi. "Bu ancak masaldır!" denilecek bir hikayenin nasıl gerçek olacağıdır bizlere bıraktığı en büyük miras.

İZLE

Aziz Sancar's
Nobel Lecture

bit.ly/2FboXDV

Abdullah Kibritçi @akibritci
çevrimiçi

Kendinize sorduğunuz hangi sorunun cevabı yok? 12:14 ✓

İyi bir insan mıyım? 12:15

Hangi şarkının gözü kör olsun? 12:15 ✓

Şu an dinlediğim şarkı: Dou Coula 12:17

Bam teliniz var mı, varsa ne? 12:18 ✓

Yanımdaki arkadaşla sordum, "baştan savma yapılan işler ve açlık" dedi. Haklı olabilir. 12:22

Kimin elinden bir tas su içmeli? 12:23 ✓

Derdini bilen. 12:24

Toplaşıp danaya gireceğiniz 7 kişi? 12:25 ✓

Nusret Fatih Ali Han, Kemal Tahir, Nanni Moretti, İbni Batuta, Evliya Çelebi, Anders Thomas Jensen, Selçuk Sümer Özel. 12:27

Tavşan kanı çay, yanına çıtırından simit ve kimin sohbeti? 12:28 ✓

İbrahim Tenekeci 12:30

Ne olmazsa olmaz? 12:30 ✓

Huzur. 12:31

Ne olmasa da olur? 12:32 ✓

Konfor. 12:33

Neyi çok kafaya takmamalı? 12:34 ✓

En çok kafaya taktığımızı. 12:36

Kim kaybetmiş ki biz bulalım dediğiniz bir şey? 12:37 ✓

Bolivya'ya uçak bileti. 12:38

Sizi ayağa kaldıran nedir? 12:40 ✓

Yolculuk. 12:44

Burnunuzda tüten ne? 12:45 ✓

Yol. (Tanzanya'dan yazdığım halde.) 12:45

Güzel günler de bizi görecek mi? 12:47 ✓

Her gün güzel. 12:47

Hangi replik? 12:48 ✓

Non so perché ma non ero mai stato nel posto dove hanno ammazzato Pasolini. 12:49

Yorgunluğuna degecek bir şey? 12:51 ✓

Yeni bir hikaye. 12:52

Bir tweetinizin yürüyecek olduğunu bilseydiniz ne yazardınız? 12:52 ✓

"İlgilenmiyorum." 12:53

Gözleriniz bir daha göremeyecek olsa (Allah korusun) en sona kime/heye bakmak isterdiniz? 12:54 ✓

Ömer Musa'ya 12:55

En çok tekrarladığınız 3 kelime? 12:56 ✓

İkinci, uzun uzadıya, gidelim 12:56

Hangi dua? 12:57 ✓

Yolun açık olsun. 12:57

Hangi kitabı illa alalım? 12:58 ✓

Bahar'a Kadar Bekle Bandini 12:59

Hangi uygulama? 12:59 ✓

Pocket 13:00

Dönüp dönüp izlediğiniz film? 13:00 ✓

Carro Diario 13:01

Bi dahaki sayımızda kim çevrimiçi olsun? 13:02 ✓

Turgay Bakırtaş 13:03

Bize zaman ayırdınız, müteşekkirim. Son sözünüz ne olsun? 13:04 ✓

Hayat çok garip. 13:05

Bir sonraki sayımızda kim çevrimiçi olsun? #çevrimiçiolusun etiketiyle hem çevrimiçi olmasını istediğin kişiyi hem de ona sormak istediğin soruyu yaz, biz soralım. Unutma, bir gün herkes çevrimiçi olacak :) 📞📧 sodasodadergi

HEY! GENÇ YETENEK!

SONRAKİ SEVİYEYE HAZIR MISIN?

Türkiye'nin lider oyun şirketlerinden MAYADEM,
yeni çalışma arkadaşları arıyor.

Milyonlarca kullanıcının severek oynadığı,
unutulmaz oyunlara imza atman için seni de aramıza bekliyoruz.

job@mayadem.com

- Yazılım Geliştirici
- Oyun Geliştirici
- Oyun Tasarımcısı
- Analist
- Çizer
- Kullanıcı Deneyimi Ve Arayüz Tasarımcısı
- İçerik Üretici
- Ses Mühendisi
- Video Üretici
- Sosyal Medya Uzmanı
- Topluluk Temsilcisi
- Dijital Pazarlama Uzmanı
- Kurumsal İletişim Uzmanı
- Satış Temsilcisi

insanlık için BİLİM insanlık için BİLİŞİM

Dr. Arafat Salih Aydin

RÖPORTAJ: ABDULLAH BERA KÜÇÜK

BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİ
DERNEĞİ

BİLİŞİM ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN VE BU ALANDA GENÇLERE YOL GÖSTERİCİ BİR YAPISI OLAN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ DERNEĞİ'NİN BAŞKANI SN. DR. ARAFAT SALİH AYDINER İLE BULUŞTUK BU SAYIMIZDA. AYDINER'İN İLGİNÇ DE BİR EĞİTİM HAYATI VAR. İLK ÖNCE KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ'NDE MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ OKUYOR, O YETMİYOR BİR DE ÜZERİNE AMERİKA'YA GİDİP İKİNCİ BİR LİSANS EĞİTİMİ OLARAK BİLİŞİM SİSTEMLERİ BÖLÜMÜNÜ OKUYOR. SONRASINDA YÜKSEK LİSANS, ARAŞTIRMA GÖREVLİLİĞİ DERKEN TEKRAR YURDA DÖNÜP BİLİŞİM ALANINDAKİ FAALİYETLERİNİ HEM MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ'NDE GÖREV YAPARAK HEM DE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ DERNEĞİ'NDE BAŞKANLIK ÜSTLENEREK SÜRDÜRÜYOR. GELİN, MAHREMİYET KONUSU BAĞLAMINDA SİBER GÜVENLİĞİ BİRAZ ONUNLA KONUŞALIM.

Öncelikle bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz. Bilişim Teknolojileri Derneği başkanlığını yürütmektesiniz. Dernek hakkında biraz bilgi alabilir miyiz? Neler yapar, nelerle uğraşır, amacı nedir Bilişim Teknolojileri Derneği'nin?

Öncelikle beni derginizde okuyucunuz ile buluşturduğunuz için çok teşekkür ederim. Bu benim için onurdur. Ben, 96' İstanbul İmam-Hatip mezunuyum. Hızlıca kendimden bahsedeyim ondan sonra derneğe gireyim. 1996-2000 yılı arasında Kocaeli Üniversitesi makine mühendisliğini bitirdim. Ondan sonra yurtdışında da ikinci üniversitemi Amerika Birleşik Devletleri'nde bilişim sistemleri üzerine okudum, mastırımı da yine bilişim sistemleri üzerine yaptım. 2006 yılında memlekete döndüm. İlk önce piyasada çalıştım, daha sonra kendi işimizde çalışmaya devam ettim. Bu arada 2016 yılında doktoramı bitirdim ve şu anda İstanbul Medeniyet Üniversitesi İşletme bölümünde Yönetim Bilişim Sistemleri ana bilim dalı başkanı olarak akademide de devam ediyorum.

Bilgimizin zekâtını vermek için yola çıktık

Bilişim Teknolojileri Derneği, 2013 yılında kurulan bir dernek. Bu dernek niye kuruldu? Biz arkadaşlarla bir araya geldiğimizde dedik ki beraber bilimizi, fikrimizi ve becerimizi aktarabileceğimiz bir sosyal ortam oluşturalım, bir STK kuralım. Sonuçta biz bu topraklarda büyüdük, biz bu toprakların ekmeğini yedik ve belli bir seviyeye geldik. Yaklaşık 25 kişiydik o zaman, kimisi bilişim yöneticisi kimisi bilişim emekçisi kimisi öğrenci seviyesinde kimisi de kendi işini yapan kişiler. Yani aslında piyasadaki yelpazeyi de kavuran derneğiz. Dedik ki bir çalışma yapmamız lazım, aldığımızı topluma geri vermemiz lazım bir şekilde, bilgimizin zekâtını vermemiz lazım diye konuştuk. Bu süreç içerisinde çeşitli liselerde, ortaokullarda bilişim güvenliği, yazılım, çeşitli eğitim faaliyetleri, workshoplar düzenledik ve düzenlemeye devam ediyoruz.

Şu anda geldiğimiz noktada ülkemizin ihtiyaçlarını göz önüne alarak gördüğümüz bir eksiklik var bu da bilişim teknolojilerinde, daha doğrusu tüm sayısal alanlarda bu eksiklik var. Sosyal Bilimlerde çok yaygın düşünce kuruluşları varken teknik alanlarda bunun eksikliğini görüyoruz. Ve dedik ki herkes bir şekilde işini yapıyor ve parasını kazanmaya çalışıyor, biz de bunları okullara ya da ufak ufak çalışmalar yaparak gücümüzü harcamak yerine bilgi birikimimizi bir fikir merkezi olarak ortaya çıkaralım ve herkese yayalım herkes faydalansın, tüm Türkiye faydalansın. Spesifik noktaya atıştan ziyade daha serpmeye atış yapalım; gerekirse bundan yöneticiler, siyasiler ve işadamları faydalansınlar, diye düşündük. Dolayısıyla bu son iki yıldır derneğimizin vizyonunu bir düşünce kuruluşu (Think Tank) olma vizyonu olarak ortaya koyduk.

Özellikle bilişim teknolojilerinde bu konuya gönül vermiş meslektaşlarımız arasında bir iletişim, bir köprü bir bilgi alışverişi hedefimiz var, bununla alakalı bir faaliyetimiz de oldu. Bu faaliyet çerçevesi içerisinde sektördeki insanları buluşturduk, birbirleri ile fikir alışverişi yapmalarını sağladık çünkü bizim en kısır tarafımız bilimizi paylaşmamamız. Bilgi paylaştıkça değerlenir, bilgi saklandıkça çürür. Aslında bu bizim kültürü-

müizde olan bir şey ama hani modern hayatın bize dayattığı bazı noktalardan dolayı bunlarda atıl kalmışız. Aslında Anadolu kültürü olan imce kültürünü, yardımlaşma kültürünü inkişaf etme yoluna gitmiş oluyoruz ve aynı zamanda bir bilişim düşünce platformu olarak derneğimizi şekillendirme durumundayız şu anda.

"Bizim saklayacak bir şeyimiz yok, her şeyimiz meydanda!"

Türkiye'de halk bilgi güvenliği ve mahremiyeti konusunda yeterli miktarda okuryazarlığa sahip midir? Şayet değilse bu durum nasıl iyileştirilebilir?

Aslında sadece bilişimde güvenlik değil de genel güvenlik mantalitemiz toplum olarak zayıf. Biz çok şeyi biz boş veririz ya da "hızlı bir şekilde yapalım, nasıl olursa olsun, bir an önce sonuca ulaşalım" mantığı ile ilerleriz. Bundan dolayı tedbir kısmını ikinci plana atıyoruz. Dolayısıyla bu bağlamda baktığınızda genelden özele bilişime geldiğimizde bilişimde zaten hak üzerine hiçbir güvenlik endişemiz yok! "Bizim saklayacak bir şeyimiz yok, her şeyimiz meydanda!" diyoruz ama biz saklamadıkça karşı taraf bizi kullanıyor, verilerinizi depoluyor. Bunun en basit örneği şu ki mesela Google'da bir arama yapıyorsunuz ve Google'daki tüm aramaların hepsi kaydoluyor bir veri tabanı üzerinde. Bir dahaki aramanızda arama otomatik olarak çıkıyor, ne kadar kolaylık gibi görünüyor ama o aslında sizin ne aradığınızı adresliyor, yani ayak izinizi bırakıyorsunuz.

Türkiye, Facebook ve diğer sosyal mecraların kullanımında ileri seviyelerde çünkü bizim sosyalleşme ve etkileşim tabanımız yüksek. Buna itiraz etmiyorum, gayet güzel fakat bu bir handikapı da beraberinde getiriyor: Gerçek hayattaki gerçek iletişimimiz engelleniyor. Mesela "Twitter'da 2000 takipçim var, ben büyük adamım!" diyorsun ama "Bana bir şey oldu!" deseyiz 2000 kişi arasından bir kişinin yanınıza gelme olasılığı çok düşük, o kişi ile hiçbir zaman direkt fiziksel iletişim kurmadıysanız.

"IT for Humanity" (İnsanlık için bilişim)

Sosyal medyadaki etkileşim sayesinde bilgilerimizi paylaşıyoruz ve bu bilgiler çeşitli global firmalarca ya kendi istihbarat servisleri için ya pazarlama için ya da ürün çıkarmak için kullanılıyor. Dolayısıyla bilgiyi bir şekilde paraya çevirmek için kullanıyorlar. Bunun sonucunda biz insanlar bir araca dönüşmeye başlıyoruz. Derneğimizin en büyük sloganlarından biri şudur: "IT for Humanity", insanlık için bilişim. İnsanı kullanmak için değil.

İş sadece devlete doğru değil. Biz bütün STK'lar, hatta çekirdek ailelerimizden başlamamız lazım. Ben mesela çocuğuma diyorum ki: "Online oynadığın oyunlarda kesinlikle kendinle alakalı bir şey paylaşmayacaksın." Ben de çocuğum ile oyun oynuyorum, hiçbir zaman kendi ismini kullanmıyorum, takma ad kullanıyorum. Çünkü çocuklar internet tarafından hedef altında, hem bilgi bombardımanı açısından hem de kullanılma açısından.

Sosyal medyayı bırakma değil,

**sosyal medyayı daha verimli nasıl kullanırsınız
yönünde adımlar atmamız lazım**

Türkiye'de şu an kişisel veri koruma kanunu var ve gayet güzel. Bu konuda devletimiz güzel adımlar atıyor ama yetersiz. Yani eğitimler yetersiz. Biz sosyal medyayı güvenli bir şekilde kullanma kampanyaları başlatmalıyız. Sosyal medyayı bırakma değil, sosyal medyayı daha verimli nasıl kullanırsınız yönünde adımlar atmamız lazım.

Sizce "bilişim dolandırıcılığı" haberinin bu derece çok olması, elimizdeki kişisel bilgilerin önemi hakkındaki bilgisizliğimizden mi kaynaklanmaktadır?

Bilgi dolandırıcılığı daha yakın zamanda bir arkadaşın babasının başına geldi, gençler üzerinde yapıyorlar. Yaşı belli bir noktanın üzerinde olan insanlara yapıyorlar, özellikle bilişimde daha az bilgiye sahip olan büyüklerimiz üzerinde yapıyorlar. Ama bilişim dolandırıcılığı meselesi dünyanın her yerinde problemlidir. Bizim bilinçsiz kullanımımız merakımız yüzünden. Maile gelen her şeyi merak etmemek lazım, çok basit bir yöntem var. Bilmediğiniz bir mail geldi ve oradaki linke tıklıyorsunuz, yani oltaya takılıyorsunuz, siz bilmeden sizin bilgisayarınıza bir şeyler yüklüyorlar, bundan sonra bütün bilgilerinizi topluyorlar. İyi veya kötü bir niyetle fark etmez, biri ürün üretmek için topluyor, biri sizi mağdur etmek için kullanıyor ki ikisi de aynı şeydir bence.

Tüm STK'lar olarak bire bir eğitimler düzenlememiz gerekiyor, ancak bu şekilde bilgi güvenliği konusunda yol alabiliriz. Fakat bireysel olarak da yapılacaklar var. İnternette, sosyal medyada, dijital ortamlarda dikkatli olmak; her gelen şeyi kabullenmemek, hatta arkadaşımızdan gelen bir eklentiyi şüpheli buluyorsak önce kendisine sorup sonra tıklamak bizim hayrımızdır. Bilmiyorsak çok iyi bilen insanlara sormamız, hatta zaman zaman bilgisayarlarımızı kontrol ettirmemiz, bilgisayarımızı koruyan çeşitli yazılımlar "satın almamız", güncellemelerimizi yaparak bilgisayarımızı korumamız gerekli.

Son zamanlarda FaceApp'ın çıkarmış olduğu uygulama sayesinde insanlar gelecekteki yaşlı yüzlerini görebiliyorlar. Bu uygulamanın

kişisel güvenliği zedelediği de konuşulanlar arasında. Bunun hakkında ne diyebilirsiniz?

Bu bir istihbarat toplama yöntemidir aslında arkadaşlar. Sadece bizim ülkemizde değil bu uygulama her tarafa yayılıyor ve her taraftan veri topluyorlar, bunları analiz ediyorlar; 10 yıl sonra, 20 yıl sonra, 30 yıl sonra için proje planları yapıyorlar. Benim yaşlılığım ile ne yapabilirler, diye aklınıza gelebilir ama böyle değil. Bu, mesela muhtemel hastalıklarınız ile ilgili birçok tahmin yapmaya yönelik çalışmalardan biri olabilir. İstihbarat sizin şeklinizi tanıyarak, 60 yaşınızdaki yüzünüzü kullanarak istihbarat ajanına uygulayabilir ve sizin için gitti yüzlerce insan öldürdü, diyebilir ki bu dediklerim olmayan şeyler değil.

Mesela insanların kafasına çip yerleştirilerek patlamalarına neden oluyorlar. Ben bunu ilk 2003-2004 Irak savaşı sırasında düşünmeye başladım çünkü bir insan niye durduk yere kendine zarar vermek istesin? Dezavantajlı oldukları için mental bozukluğa sahip insanların intikam alma duygularından faydalanılması ve bu amaçla onlara çeşitli dijital entegreler yapılması mümkün.

Artık deri altına çipler yerleştiriliyor artık.

Türkiye bazı verilere göre savunma sanayi bütçesi bakımından ilk 15 içerisinde yer almaktadır. Size göre bu bütçe içerisinde siber güvenliğe yeterli bir pay ayrılıyor mu? Türkiye'nin siber güvenlik alanında hem stratejik hem de şu anki politikası yeterli midir?

Sayın Cumhurbaşkanlığımızın yayımladığı "Güvenlik Deklarasyonu" var, ilk adım olarak bunu çok olumlu buluyorum fakat bu daha başlangıç seviyesi yani biz hâlâ siber güvenliği kenarından tutarak ilerliyoruz. Siber güvenlik orduları kurulurken biz siber güvenliği sadece makinenin güvenliği olarak görüyoruz. Bizim en son yaptığımız DevSecOps Days konferansta bunun üzerinde durduk. Güvenliği network güvenliği, makine güvenliği, hardware güvenliği olarak görmemek lazım. Kodu yazarken güvenlik, kodun içerisinde güvenlik, yazılım yapılırken topluca bir güvenlik mantalitesi geliştirmek lazım. Bu konuda hem firmalarımızı hem de devletimizi geride.

BİR İNSAN EĞER ÖLDÜĞÜNDE HESABA ÇEKİLECEĞİNİ DÜŞÜNMEYORSA O İNSAN HER ŞEYİ YAPABİLME POTANSİYELİNE SAHİPTİR. BUNU SADECE BEYAZ HACKERLİK İÇİN SÖYLEMİYORUM, BU HERMESLEK İÇİN GEÇERLİ. SADECE PARASAL MANADA SÖYLEMİYORUM. ARABA İLE BİRİNİN ÖNÜNE KIRMAK KADAR GENİŞ DÜŞÜNEBİLİRİZ. PARASADECE GÖRÜNEN KISMI, HAK HUKUK BİLİNCİNİ YERLEŞTİRMEZSEK NE MESLEĞİ VERİRSEK VERELİM AHLAKSİZLİK HER YERDE OLACAK. O YÜZDEN ÖNCE GENÇLERİMİZE AHLAK VE MANEVİYATİ ÖĞRETMEMİZ GEREKİYOR, BU DA AİLEDE BAŞLAR ÖNCE, SONRA OKULDA VE CAMİDE DEVAM EDER.

Ülkemizde alınan tedbirler yetersiz

Maalesef bilişim güvenliğini sadece bir mail kontrolü olarak görüyoruz ama artık böyle değil. Bu artık bir stratejik birim olmalı, artık bütün devlet kurumları kendi içerisinde siber güvenlik takımı oluşturmalı ve eğitim devam etmeli. Her arkadaşımızı siber güvenliğe koyamayız. Ben bilişim uzmanıyım, bir siber güvenliğiçi olamam, ancak politikalarını yönlendirebilirim. Yani beni alıp siber güvenliğiçi yapamazsınız.

Bir de şunu görmemiz lazım ki gençlerimiz buna çok müsait, liseli gençler var siber güvenlik üzerine uğraşan, bu gençlerimizden faydalanalım. Kabiliyetli gençlerimizi beyaz hackerlar olarak devletimiz istihdam etmeli. Kısacası ülkemizde alınan tedbirler yetersiz.

Birleşmiş Milletler'de yaklaşık 5-6 yıl önce bir virüs olayı vardı ve bu virüs olayı hardware ile bulaştı. Sistem networke bağlı değildi ve bu hardware bir ajan vasıtası ile sokuldu virüs. Dolayısıyla her türlü fiziksel ve dijital olarak tedirimizi alan özel bir birim kurmamız gerekiyor ülkece, belki de ordu kuralıyız ki şu anda polis birimlerimizde var. Özellikle suç unsurunda çok iyi çalışıyorlar ama yeterli değil maalesef. Bununla alakalı politika geliştirenlerin sisteme ayak uydurup gerekli politikaları geliştirmeleri gerekiyor. Sonuç olarak özel siber güvenlik merkezleri kurmamız gerekiyor ki burada çok ince bir ayrıntı daha var. Bu siber güvenliğini sağladığımız araçlar kimlerin? Bir A ülkesinden alıyorsun hardware'ı, bir B ülkesinden alıyorsun hardware'ı, peki bu hardware'ın içerisinde kendi kendine uyanmayan çip bulunmadığını nereden bilebiliriz? Ki böyle bir şey var ve bir firma sayesinde ispatlandı. Çip kendi kendine uyandı ve veri transfer etti. Onun için hem yazılım güvenliği hem donanım güvenliği sağlamamız lazım. Kendi çipimizi üretmeye başlamamız lazım ve know-how elde etmemiz lazım, bu ürettiğimiz füzeler ve askeri cihazlar için de geçerli.

Herkes kendi kapısının önünü temizlerse ülke temiz olur zaten

Verdiğiniz bilgiler çerçevesinde Türkiye'de veri mahremiyeti konusunda halk ne yapmalı?

İşte, burada STK'larımıza iş düşüyor. Bir kere kişilerin kendi bilgilerinin özel olduğunu, gizli olduğunu bunu herkes ile paylaşmamaları gerektiğini öğretmeleri gerekiyor. Bu işi sadece devlete bırakmak olmaz, bizim toplum olarak bireysel sorumluluklarımız var. Ben öğrencilerime okulda bilişim güvenliğinin farkındalığı hakkında konuşacağım, sen de çevrendeki arkadaşlarında söyleyeceksin, ÖNDER bununla alakalı kampanya yürütecek. Sosyal medyayı yok sayamayız çünkü artık bu bir realite ki Türkiye'de milyonlarca insan sosyal medya kullanıyor. Onun için STK'lar olarak bu evreni daha verimli nasıl kullanırız, kafamızı bununla alakalı yormamız gerekiyor. Bunu herkes kendine görev bilmeli. Herkes kendi kapısının önünü temizlerse ülke temiz olur zaten.

Bir insan eğer öldüğünde hesaba çekileceğini düşünmüyorsa o insan her şeyi yapabileme potansiyeline sahiptir

Bilişim alanında lise sona gelmiş ya da üniversiteye yeni başlamış olan bir gence, mesleki ve ahlaki gelişim açısından yol haritası sunacak olsanız somut olarak neleri öğrenmesini söylerdiniz?

Çocukların öncelikle ahlaki olarak kendilerini yetiştirmeleri gerekiyor. Bir insan eğer öldüğünde hesaba çekileceğini düşünmüyorsa o insan her şeyi yapabileme potansiyeline sahiptir. Bunu sadece beyaz hackerlık için söylemiyorum, bu her meslek için geçerli. Sadece parasal manada söylemiyorum. Araba ile birinin önüne kırmak kadar geniş düşünebiliriz. Para sadece görünen kısmı, hak hukuk bilincini yerleştirmesek ne mesleği verirsek verelim ahlaksızlık her yerde olacak. O yüzden önce

gençlerimize ahlak ve maneviyati öğretmemiz gerekiyor, bu da ailede başlar önce, sonra okulda ve camide devam eder.

Biz gençlerimizi imani noktada, inanç noktasında kuvvetlendirerek eş zamanlı bir şekilde teknik donanımlarını kuvvetlendiririz. Bunu yapmak zorundayız başka bir çıkarımız yok. Biz sadece çocuğa kodlamayı öğretirsek yetersiz kalır o çocuğun gelişimi. Batı bunu polis devleti olmakla başarıyor, kurallar kanunlar sıkı bir şekilde uygulanıyor. Önce problemi görüyorlar, sonra toplumun düzenini sağlamak için polis kuralları uyguluyorlar ama bu yeterli mi?

Eh biz bu dünyaya niye geldik? Yiyip içip eğlenmek değil ki sadece amacımız, bizim sonsuz bir dünyaya hazırlık yapmamız lazım

Rahmetli babam eczacı Mustafa Aydemir ben makine mühendisliğinde okurken bir gün beni çağırdı eczanesine. Dedi "Bak oğlum, ben eczacıyım para kazanıyorum." Babamın dükkânının karşısında çöp konteyneri vardı ve orada birisi de orada çöp karıştırıyordu. "Bak çöpçüye, o da para kazanıyor, fırıncı da para kazanıyor. Para kazanmak mı bizim hedefimiz? Önemli olan Allah rızası için paramızı helalinden nasıl kazanacağız." Bu konuşma kulağıma küpe olduğu için gençlerle paylaşmak istiyorum.

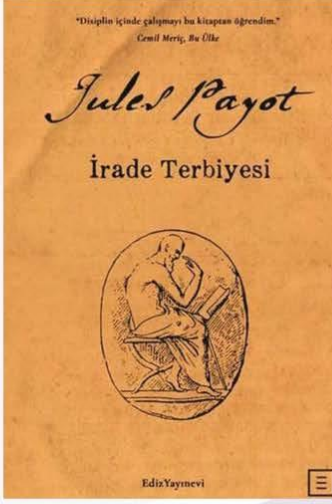
Bulunacağım işte yaptığım işi Allah rızası için nasıl kullanacağım, çünkü biliyoruz ki bu yaptıklarımız amel defterimizi açık bırakacak, öldüğümüzde geriye bir şeyler bırakacağız. Hadisi şerif var bunun hakkında, Peygamberimiz (sav) üç kişinin amel defterinin açık kalacağını söylüyor: Hayırlı evlat yetiştiren kişi, arkasında ilim irfan bırakan kişi ve hayırlı bir eser bırakan kişi. Eh biz bu dünyaya niye geldik? Yiyip içip eğlenmek değil ki sadece amacımız, bizim sonsuz bir dünyaya hazırlık yapmamız lazım. Biz çalışırken bile ibadet ediyoruz, öyle bir dine sahibiz, yani batıl dinler ile farkımız o. Bizim öyle rahat bir dinimiz var ki namaz dışında da ibadet etme imkânımız var, sevap kazanma imkânımız var. Bir gülücük atmak bile sevap. Ne büyük bir dine mensubuz. Onun için biz yaptığımız işi ibadet aşkıyla yaparsak ve bundan fayda gören insan bir kere "Allah razı olsun." dese dünyalar senin oldu işte.

İlk şiarımız ahlak ve maneviyat, ikincisi algoritma. Gençlere algoritma öğretmemiz lazım, hatta ilahiyatçıların da algoritma öğrenmesi lazım. Matematik bu işin temeli, Kur'an-ı Kerim, sünnet ve matematik. Bizim ülkemizde biz çocuklarımıza matematiği sevdiremiyoruz, bunu sevdirmemiz lazım. Bu şekilde bir algoritmik kafa yapısına sahip olurlar ve oyun kurma becerisine sahip olurlar, bunları öğrendikten sonra istediği yazılım dilini öğrensin, yolu açık. Önemli olan temelde bir algoritma yapısını, bir düşünce yapısını, mantığını küçük yaşta öğrenmeleri. Bence biz ilkökulda mantık ve algoritma dersi koymalıyız ve bunların yanına Kur'an-ı Kerim'i koymak lazım çünkü Kur'an-ı Kerim bir perspektiftir.

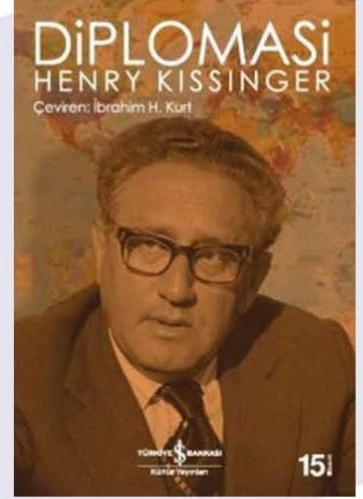
Son olarak, gençler Bilişim Teknolojileri Derneği'nden konuşmacı ya da eğitim talep edecek olsalar nasıl bir yol izlemeliler? Lise ya da üniversitelere sizleri nasıl davet edebilirler?

Web sitesimiz bt.org.tr'de bulunan mail adreslerinden ulaşabilirler. Genç kardeşlerimize destek olmak, yardımcı olmak bizim görevimiz; balık tutmayı öğretmek aslında. Seminere geliriz ve saatlerce konuşuruz ama mesele bu değil, gençlerimiz bize gelsin ve "Bu alanda kendimizi geliştirmek istiyoruz." desinler, biz onlara yol gösterelim.

İRRADE TERBİYESİ JULES PAYOT

Jules Payot, Fransız bir eğitimci ve üniversite rektörü. 1859-1939 yılları arasında yaşamış olan Payot, İrade Terbiyesi kitabını da 1897 tarihinde kaleme almıştır. Ancak kitabı okuduğunuzda göreceksiniz ki sanki bugünkü üniversite ortamını ve gençlerin hâlini anlatıyor ve sanki günümüzdeki gençlerin yapması gerekenleri söylüyor. Kitap, irade kontrolü konusunda dikkat edilmesi gerekenleri, çalışmanın önemini ve çalışmayı engelleyen hususları basit ve açık bir dille açıklıyor. Yazının eğitimci kişiliği ve öğrenci kimliğini tanıması kitaptan bizlere çok isabetli uyarılar ve öneriler ulaşmasını sağlıyor. Ayrıca kitabı değerli kılan bir diğer husus da Cemil Meriç ve Ali Fuat Başgil'in tavsiye etmesidir.

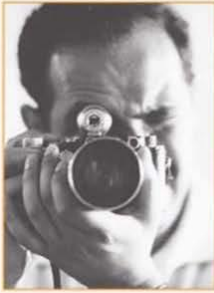
DİPLOMASİ HENRY KISSINGER

Henry Alfred Kissinger, Amerikan vatandaşı Almanya göçmeni bir Yahudi. Harvard Üniversitesi'ni birincilikle bitirmiş, yine aynı üniversitede öğretim üyeliği yapmış bir hoca. ABD'nin 1973 tarihinde Dışişleri Bakanı olan ve günümüze kadar da ABD dış siyasetinde etkili olmuş önemli bir isim. Kissinger, diplomasi kavramının hem serüvenini hem de kendi yaşadığı tecrübelerden de yola çıkarak nasıl hayata geçtiğini bu hacimli eserinde buluşturmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrası kurulan dünya düzenini anlatarak başlayan kitap, daha önce Avrupa merkezli kurulmaya çalışılan dünya düzeninden bahsetmeyi ihmal etmemektedir. SSCB'nin dağılmasına kadar olan diplomatik süreç Kissinger'ın gözlem ve tecrübelerinden anlatılmış ve Soğuk Savaş'ın bitmesi ile Yeni Dünya Düzeni üzerine bir sonsöz yazısı ile bitmiştir. Günümüzdeki birçok olayı anlamamızı sağlayacak anekdotlar bu bölümde okuyuculara verilmektedir. Dikkatli okuyucuların daha dikkatli bir şekilde bu kitabı okumasını tavsiye ediyoruz.

Foto Muhabiri

Ara Güler'in Hayat Hikâyesi

NEZİH TAVLAŞ

OEB
YAPKIZI EĞİTİMLERİ

"FOTO MUHABİRİ" ARA GÜLER'İN HAYAT HİKAYESİ NEZİH TAVLAŞLI

Birçok insanın bilmediği gibi Ara Güler, ülkemizin yetiştirdiği nadide fotoğrafçılardan biridir. Dünyada Türkiye'yi temsil etmiş birkaç fotoğrafçıdan biridir aynı zamanda. Bu kitap da Ara Güler'in hayat hikâyesini anlatan, nehir söyleşisi şeklinde hazırlanmış bir biyografi kitabıdır. Fotoğrafçılığa Basın Foto Muhabirliği ile başlayan Ara Güler, işini tutkuyla yaptığı meslek hayatında birçok yer gezmiş ve birçok meşhur isimle bir araya gelmiştir. Orhan Veli, Sait Faik, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Aşık Veysel, Halikarnas Balıkcısı gibi Türk şair ve yazarlarla röportaj yapmış, fotoğraflarını çekmiştir. Tabi ki kariyeri sadece Türkiye'deki meşhur isimlerle devam etmemiş. Dünyada birçok filozof, ressam, bilim insanı, yönetmen ve oyuncunun fotoğrafını çekmiştir. Bertrand Russel, Arnold Toynbee, Salvador Dali, Picasso, Indra Gandhi bu isimlerden bazıları.

İnanç Psikolojisi ve Bilim

RUH, BEYİN VE AKIL ÜÇGENİNDE İNSANOĞLU
İnançın Psikolojik Boyutları, Dinler, Ritüeller, Doktrinler

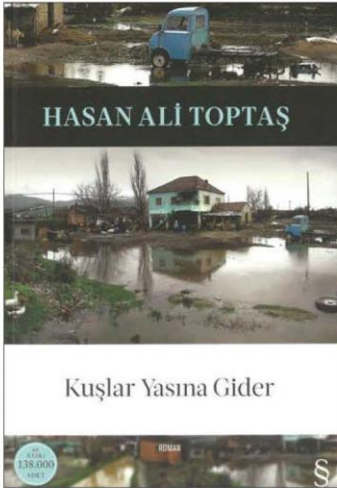
NEVZAT
TARHAN

İNANÇ PSİKOLOJİSİ VE BİLİM PROF. DR. NEVZAT TARHAN

“Evreni biraz detaylı şekilde ele aldığımızda dünyanın spiritüel, biyolojik, psikolojik ve sosyal bir laboratuvar olduğunu ya da canlı bir sahneye benzediğini görebiliriz. Bu laboratuvar, iyilik ve kötülüğün mücadelesini veren insanoğlunun aktif rol aldığı bir laboratuvardır. Aynı zamanda insan diğer canlılardan farklı olarak laboratuvarı kuran güce kafa tutma özelliğine de sahiptir. Ağgözlü, bencil ve acımasız olma gibi sonsuz kötülük kapasitesini insanoğluna aşlayan da yine laboratuvarın sahibidir. Ancak işi tembelliğe taşımadan, laboratuvarın sahibini arayıp bulan ve bu merkezde kurallara uygun hareket eden insan, sınavdan sonra laboratuvar sahibinin yanında arınmış ve seçilmiş olarak özel bir yer edinecektir. Demek ki laboratuvarı yaratan, düzeni; liyakat sahiplerini kendine muhatap kabul etme kararı ve iradesi ile kurmuştur.”

İMPARATORLUĞUN SON NEFESİ PROF. DR. İLBER ORTAYLI

“II. Abdülhamit geçliğinde de bir kenarda durup gözlem yapmasını biliyordu; para piyasalarını takip ediyordu, bilgi getirecek insanları tanyordu. Batı müziğini alaturkadan daha çok severdi ama Türk müziğine toplum önünde gereken saygı ve teşviki göstermiştir. Yıldız Sarayı Tiyatrosu'nda operet temsilieri yanında tiyatro oyunları da sahnelenirdi. Hayret edilecek bir durum; Friedrich Schiller'in 'Haydutlar' oyununu çok beğenmesidir. Malûm bu oyun Schiller'in zamanında birçok Alman dükaliğında sansürlüydü. Muhtelif dinî grupların başındaki insanların sadakat ve yeteneğini ölçecek nitelikteydi.”

KUŞLAR YASINA GİDER HASAN ALİ TOPTAŞ

“Bizim oralarda yaptırdığım protez bacakların hiçbiri tat vermedi oğlum, dedi elinin ucuyla sol bacağını göstererek; ortalık üçkâğıtçı dolu, adresi nasıl ele geçiriyorlarsa artık, Denizli'den, İzmir'den yahut Uşak'tan kalkıp insanın evine kadar geliyorlar. Gelene git denir mi, usûl var âdab var, denmiyor hâliyle. Denmeyince de çantalarında çeşit çeşit broşürler taşıyan bu çenesi kuvvetli adamlar, protez bacağı en iyi biz yaparız, üstümüze yoktur, diyerek allem edip kallem edip ellerindeki bazı kâğıtlara imza attırıyorlar. Hakikaten şöyle dört başı mamur, esaslı bir iş çıkaracaklarını sanıyorsun ölçü alırken gösterdikleri ihtimama falan bakınca. Ağzlarından dökülen laflara da adamakıllı inaniyorsun.”

Sustu birden, başını eğdi ve sol dizini avucunun içine alıp ovuşturdu.”

JAPON DEDİĞİN NEDİR Kİ?

HİLAL
MISIRLI

Günaydın. Neşe ve umut dolu bir sabah. Bugün dünyayı değiştirebilirim. Sokaklarda insanlarla kol kola barış şarkıları söyleyebilir, kenetlenebiliriz. Ve dünya artık huzur içinde yaşanabilir olur.

**-kurationsızlığa
övgünün toplum
sathında
içselleştirilmemesi
gerektiği
hakkında-**

Bu coşkuyla yola koyuluyorum. Karşıma medeniyetin bir tezahürü olan yaya geçidi çıkıyor. Önce kendime bakıyorum. Bildiğiniz yayayım. Sonra yola bakıyorum en az her zamanki kadar evrensel bir işaret, yayalara öncelik tanınmasını salık vermek için yola çekilmiş nizami beyaz şeritler: Yaya geçidi. Karşıdan gelene bakıyorum, çizgilerdeki kutsal mesajın muhatabı: Bir taşıt! Peki ne mi oluyor? Canını seven her yaya yolların ustası

rampaların hastası olan haşmetli taşıtlara, yol veriyor. Yiğit seni öldürmesin, yol hakkını yese de olur.

Nihayet canımı hiçe sayarak varoluşsal krizlerin eşiğindeki çizgiler basıyor ve nasılsa karşıya geçiyorum. Otobüs durağında beklemeye başlıyorum. Hâlâ dünyaya neşe saçmak arzusundayım. Bitişimizde masum görünsün diye beyaz rulolara sarılmış zehirleri dudaklarına deydirmekte problem görmeyen, akciğerlerinin kıymetini idrak edememiş tipler beliriyor ve yalnız ölmek adına bu

dumanı tüm hazirunun ciğerlerine üfleme konusunda hayli gayret sarf ediyorlar. Arkamızda asılı "bu yaptığınız insanlık namına umrunuzda değilse bile kanun namına memnu ilan edilmiştir" levhası uzaklara dalmış, işlevsizlik onu da yıpratıyor.

Otobüse binmek üzereyim, sabah sporu yapmayı unutmuş kişiler fazla enerjilerini atmak için büyük hareketlerle itişiyorlar. Bu spor onlar için o kadar lüzumlu ki buldukları her çeşit sırada icra etmekten asla imtina etmiyorlar.

Şanslı günümde olduğum için yer buluyorum. Ancak bu koltuğun benden önceki misafiri otobüste piknik yapmış olmalı. Tabi şehir yaşamı, insanlar doğaya, pikniğe hasret... Nerede olursa olsun o ruhu yaşatmak istiyor. Yoksa bu kadar kırıntı bırakmanın başka bir açıklaması olamaz.

Aktarma yapmalıyım. Tek vesaitle işe/okula gidebilen gamsız insanlara selam olsun. Ama ben neşe doluyum. Yürüyen merdiven bizi matematiksel olarak birkaç saniye daha hızla indiriyor yeraltına. Ben de merdivenle birlikte yürürsem bağıl hızım artacağından bir metro önce hedefime varabilirim belki. Yürüyen merdivenin sol tarafında beni bu düşüncelerimden sıyrıyor, öylece bekleyen biri. Bizim acelemizin bir önemi olmadığını, bu hayatı daha sakin yaşamamız gerektiğini haykırıyor âdeta. "Yavaşla, bir defa geçeceksin bu dünyadan!" diyor. Düşüncesizliğimden dolayı utanıyorum. Bir bencil gibi ondan hızlı inip ondan önce metroya binmek istediğime inanamıyorum, oysa etrafına hikmet saçan bir bilge.

Metroya biniyorum. İçimizdeki çocuğu yaşatmak için köşe kapmaca oynuyoruz binerken. Anlamsızca sırada bekleyen, içi geçmiş, hayattan zevk almayı bilmeyen kişilere sözüm yok.

İçeride bir kucaklaşma havası hakim. Özel mülkiyet, özel yaşam alanı, kişisel dokunulmazlık sahası gibi teorilerin ne kadar bencilce ve insanı toplumdaki koparmaya yönelik olduğunu anlıyorum hemen. Kucaklaşmalıyız. Herkes birbirinin hayatına ne kadar da müdahil oluyor burada. Gerçek bir aile samimiyeti yakalıyorum metroda, gurbette olduğumu hatırlayarak biraz daha sarılıyorum yanım-

daki teyzeye. Hep birlikte dostluk şarkıları söylüyoruz. Dünyayı çiçeklendireceğiz.

Metrodan inmek zorundayım artık. Olsun. Gene binirim diye avuturken kendimi, kapı açılıyor. Karşımdaki kalabalık beni aralarından kaybetmek istemedikleri için, bana doğru hucüm ederek inebilme engel oluyorlar. Onlar da birlik ve beraberliğimizin parçası olmamdan gurur duyuyorlar. Beni kucaklamaya devam ediyorlar, umudum yermeye devam ediyor.

Hep imrendiğimiz (sosyal medyada beğendiğimiz) bir şey Japonların tertipli, nizami toplumsal hayatı. Soruyorum, ne zamana kadar o Japonların metroya tek sıra hâlinde binmesine özenmeye devam edeceğiz?

Kendi postlarımıza dönüyoruz: Serseriliğe methiyelerin dillere pelesenk olduğu öz vatanımız. Serseri serbest stil'ler biz de böyle bir delikanlıyız'lar hayatı tesbih yapıp sallamalar falan biliyorsunuz işte...

Artık ben, bu topluma, kural tanımazlığın bir meziyet değil; kul hakkı olduğunu hazmettirmeye davet ediyorum sizleri sayın okur.

Yukarıda en sık yoksayılanlarından dem vurduğumuz neviden "düzen kuralları" başkalarının yaşam alanına saygı göstermeyi bilmek için vardır. Başkalarının yaşam alanına saygı göstermeyen, sıklıkla kendi bildiğini okumak arzusunda olan en hafif ifadesiyle selfish'tir. Balık satıcısıdır. (İleri gitmeyelim derken kötü şaka yaptık ama siz yine de sayfayı terk etmeyin olur mu?)

Yasaklar, cezalar, kanunlar insanları daha diğergâm, düşünceli veya nazik yapmaz. İnsanlar insanları böyle davranmaya yöneltebilir. Toplumda birbirine karşı nazik olmanın ne kadar huzur verici olduğunu yaşatarak buna özendirmek zorundayız.

Nizami olmayı toplumca içselleştirmedikçe bu kaba-sabalık her alanda bize zarar vermeye devam edecek. Düşüncesizliğe ve hanzoluğa mahkum değiliz.

O Japonya'daki metroda "inenlere öncelik" verilen videolarını kalpleyen her bir kişi düzen kurallarını hatırlatmayı kendisine görev edinse kuralsızlığa övgüyü yerlere çaldık. Yaparız biz yaparız. Neler yapmadık ki?

(Yaya geçidinde araçlara medeniyet dersi vereyim diye durdururken kaza geçiren olursa sorumluluk kabul etmiyorum. Önce bir kendinize bakın geçebilir miyim diye sonra araca bakın benden nasihat alma ihtimali var mı diye. Kazasız belasız alıştırdırız inşallah milletimizi.)

İZLE

Bakın Japonlar metroyu nasıl kullanıyorlar?

bit.ly/2Ymvany

SOSYAL MEDYANIN AKILLI KULLANICISI

Çevremizde herkesin artık yoğun bir sosyal medya kullanıcısı olduğu yadsınamayan bir gerçek. Gençleri geçtik annemiz, babamız, dedelerimiz, ninelerimiz ve daha konuşmaya başlamamış bebeklerimiz kısacası herkes bir şekilde iyi (!) bir sosyal medya kullanıcısı. Herkesin mecrası farklı tabi gençler daha çok Instagram müdavimi iken yetişkin ve kendini akıllı zannedenler Twitter'ı daha çok kullanıyor. Youtube ve Whatsapp ise herkesin elinden düşüremediği, onlarsız yaşanamayacak ortamlar tabi ki. Aslında mevzu teknoloji bağımlılığı üzerinden daha derin incelenmesi ve tartışılması gereken bir konu ama biz bugün sadece sosyal medyayı akıllı kullanmaya odaklanalım isterseniz.

Sosyal medya mecraları, Facebook ile başlayıp Twitter ile olgunlaşıp Instagram ve Youtube ile çılgınlaşan çeşitli internet ortamlarıdır. Daha adını sayamadığım ama sizin iyi bildiğiniz birçok site mevcut. Sosyalleşmeye yaraması gereken ve iletişimi daha faydalı hâle getirmesi beklenen bu ortamlar günümüzde kronik bir şekilde insanların hastalıklı birer zombi hâline getirdi desek abartı sayılmaz herhâlde. Artık kimse Instagram'a bakmadan alışveriş yapmaz, Youtube'da gördüğü şeyi almadan duramaz, Twitter'a bakmadan

hayatı öğrenemez oldu. O zaman gelin birlikte bu mecraları (Twitter, Youtube, Instagram) nasıl akıllı kullanabileceğimizi mercek altına alalım.

Yoksa Siz?

Öncelikle şunu söyleyebilirim ki kendi tecrübelerinizden ve çevrenizde gözlemlediğiniz insanlarda da olduğu gibi sosyal medya kullanmak akıllı bir insanın yapacağı bir iş değildir. Gerçekten akıllı her insan da içinde bir yerlerde bu sorgulamayı yapmıştır. Sosyal medyanın aptallaştırıcı etkisini hayatında hissetmeyen akıllı bir sosyal medya kullanıcısı olamamıştır hiçbir zaman. Sosyal medyanın sosyal ilişkilere, insani değerlere zarar verdiğini bu zamana kadar görmemiş insan akıllı bir sosyal medya kullanıcısı olamamıştır aslında. Sosyal medyanın insanları narsist, bencil, kendini seven bir zavallı hâline getirdiğini anlayamamış bir insan, akıllı bir sosyal medya kullanıcısı olamamıştır. Sizce de öyle değil mi? Youtube'da veya Instagram'da gördüğünüz her şeye özenmek, imrenmek ve onlara ulaşamadığınız için de huzursuzluk yaşamak sizi hiç rahatsız etmedi mi bu zamana kadar? Ya da Twitter'da güncel, tarihî veya

insani bir olayla (hangisi olduğu fark etmez) alakalı kandırılmak hiç zorunuza gitmedi mi, başkalarının algı operasyonlarının tuzağına düşmek sizi hiç utandırmadı mı? Ben bunları hep düşünüyorum ve eskiden -çevremdekiler iyi bilir- ben uzun bir müddet akıllı bir sosyal medya kullanıcısıyım. Tabi ki akıllı bir telefonumla birlikte.

Herkesin aslında söylediği, bildiği şeyler olabilir benim bahsettiklerim. Ancak kimsenin özellikle bizim çevremizin bunu dikkate aldığını, bunu umursadığını sanmıyorum. Çünkü insanlar için artık Instagramsız, Twittersız bir hayat imkânsız olarak görülüyor. Youtube ve Whatsapp olmadan hayatın yaşanılacağına inanmıyor artık arkadaşlarımız, ebeveynlerimiz ya da kardeşlerimiz. Ve herkesin de bir sebebi var bu ortamları neden bırakmadığı ile alakalı. Herkes eğer Twitter olmasa gündemden kopacağına, Instagram olmasa hayatı anlamayacağına, Whatsapp olmasa iletişim denilen olgunun gerçekleşmeyeceğine iman etmiş durumda diyebiliriz. Gerçekten herkes bu dediğim şeylere iman etmiş bir hâlde ve bunların hakikat olduğunu kalplerinde hissediyorlar. Aslında biz bu iman etme hissine iki isim verebiliriz: Teknoloji bağımlılığı veya köleliği.

Bir Nevi Yeni Nesil Kölelik

Teknoloji ve özellikle sosyal medya, insanları öyle bir hâle getirdi ki insanlar artık özgür değil. Herkes bir uyuşturucu bağımlısı veya alkolik gibi. Kimse telefonundaki bildirimlere bakmadan yaşamıyor. Ona bakmak dünyadaki en büyük görev gibi ve en kötüsü ne biliyor musunuz? İnsanlar artık bağımlı olduklarını, sosyal medya olmadan yaşamayacaklarını fark etmelerine rağmen buna karşı hiç ama hiçbir şey yapmıyorlar. Akıllı bir sosyal medya kullanıcısı olduklarına kendilerini inandırıyorlar, kendilerini kandırmak için çeşitli sebepler, bahaneler üretiyorlar. Bu gerçekten Allah'a, onun Kitab'ına ve Peygamber'ine iman ettiğini söyleyen özgür ruhlu olması gereken insanların düşeceği bir durum değildir.

Allah'a iman ettiği için özgür ve orijinal bir insan olan mü'minler, Müslümanlar küçük, basit ve aciz sebeplerin arkasına sığınıp bir şeylerin bağımlısı, bir şeylerin kölesi olamaz. Çünkü Kur'an-ı Kerim'in

ana teması budur, Rasulullah (sav) Efendimiz'in sünnetinden hayatımıza yansımaları gereken budur. İslam, insanları özgür kılmak için indirilmiş bir dindir. Putlara, Firavunlara, kendi nefsi arzularına bağımlı olmasın, köle olmasın diye Kur'an-ı Kerim vardır, Peygamberin sünneti vardır. Ama bizler akıllı sosyal medya kullanıcıları bunu görüyoruz ama görmezden geliyoruz, duyuyoruz ama umursamıyoruz. Bu insanları tarih boyunca helak etmiştir, bunu da biliyoruz.

Sosyal medyanın aptallaştırdığı ile ilgili yapılmış bir çalışma:
bit.ly/2K5XIFP

Ne Yapsak?

Bağımlılık yapan her şey kadim zamanlardan beri her toplum ve din tarafından zararlı şeyler olarak görülmüştür. İslam'da kumar, içki vb. şeylerin yasak olmasının temelinde de bu yatmaktadır. Bu sebeple sosyal medyanın akıllı bir kullanıcısı olmanın ilk şartı bağımlı olmamaktır. Bir şeye bağımlı olmamanın en kolay yolu ondan uzak durmaktır. Bu yüzden doğru bilgilere ulaşmak için Twitter'a başvurmak yerine kadim değerlere, kitaplara başvurun.

Güzel yerleri, güzel şeyleri Youtube veya Instagram üzerinde keşfetmek yerine gezmeye ve çevrenizi keşfetmeye bakın. Dünyayı keşfetmek illa uçak ile atlayıp bir yerleri gezmek değildir; insanın kendi içinde başlayıp çevresine yaydığı keşif, hakikati bulmasını sağlayacaktır. Sade Soda okurlarına tavsiyemiz sosyal medyanın akıllı kullanıcısı olmak için uğraşmayın. Akıllı bir kişi olmak için gayret sarf edin. Kadim değerlere dönmek gerekiyor; onları öğrenmek, bilmek gerekiyor. Akıllı kişi olmak ile şu cümleyi de unutmamak gerekiyor: Peygamber'imiz (sav) şöyle buyurdu:

"Akıllı kişi, nefsinde hâkim olan ve ölüm sonrası için çalışandır. Aciz kişi de nefsinin duygularına tâbi kılan ve Allah'tan dileklerde bulunup duran (bunu yeterli gören)dır."

Riyazussalihin Kitabının 67. Hadis-i Şerifi

Sosyal ilişkilere sosyal medyanın etkisi ile ilgili yapılmış bir çalışma:
bit.ly/2hSAJla

Sosyal medyanın narsizm tetiklediği ile ilgili yapılmış bir çalışma:
bit.ly/2p1SINP

KUR'AN YOLU
TÜRKÇE MEAL
ve
TEFSİR
I

OKU

Kur'an Yolu Türkçe Meal-Tefsir (Diyaret İşleri Başkanlığı)

İZLE

İhmal Edilebilir Nasihatler (TRT2)

bit.ly/2yiw6yo

İZLE

Alev Alattı, Yeni Dünya Düzeninin Truva Atı: Medya

bit.ly/2OmU5Yr

SOSYAL MEDYA YASAĞINI KENDİN KOY, İRADENE YOL VER

Aşağıdaki uzantıyı tıklayıp, çıkan ekrandan Chrome tarayıcımıza yükledikten sonra yasak listemizi oluşturuyoruz. Fabrika ayarlı olarak sadece Facebook, Reddit ve Twitter geliyor ama biz kendi sitelerimizi de ekleyebiliyoruz. 25 dakikalık ağacımızı diktikten sonra süre bitmeden yasak listemize girmeye çalışırsak ekrana laaap diye fotoğrafta gördüğümüz görüntü çıkıyor. Eğer "Bırak" seçeneğine basarsak "Bırakmaya emin misiniz? Bu sizin sevimli, küçük ağacınızı öldürecek." yazısı çıkıyor. Yine bırak dersek ağaç ölüyor, siteye giriyoruz. Bazıları "Yahu çok mu umrumuzda, basar gireriz siteye diyebilir." ama ben telefon uygulamasını da kullanmıştım ilginç bir psikoloji oluyor, gerçekten bekliyoruz. Bilgisayarı kapatıp açtığımızda dahi süre devam ediyor. Aslında bazen çalışırken Facebook'u açarsak, bir daha tam ekran bir şey izlerken alttaki görev çubuğumuz hep görünsün veya yapışkan tuşlar uyarısı ekrandan hiç gitmesin gibi caydırıcı çözümlere ihtiyacımız yok. İstedüğümüz sadece girmememiz gerektiğinin hatırlatılması. Firefox'ta da çalışıyor aynı eklenti. Denemesi bedava, deneyin bakalım işinize yarayacak mı yoksa sevimli küçük ağacı öldürecek misiniz :)

Your tree is still growing...

bit.ly/ssdergisi_siteleri_yasakla

KOŞ KOŞ, HER YERİ İZLİYORUZ

İncecam web sitesinde dünya çapında binlerce güvenlik kamerasından canlı görüntü aktarılıyor. Bu güvenlik kameralarının ortak özelliği ise şifreye sahip olmamaları. Adamlar da açık açık ifşa ediyor güvenli kameraları. Yaptıkları doğru görünme de kendilerince standartları var. Özel hayatı ihlal edecek ev içi gibi görüntüleri yayımlamıyorlar, görüntülerle ilgili kaldırma talebi gelirse kaldırıyorlar. "Bizle iletişime bile geçmenize gerek yok, kamerasına şifre koyun yeter." diyorlar. İran'daki bir marketin içini, Osmanlı'da bir sokağı, İngiltere'de bir berberi, İtalya'da bir pastane mutfağını izleyebiliyoruz. Kamera üreticisine, ülkelere, şehirlere, izlenen yerin ne olduğuna (örn. park alanı, tarla vs.) göre filtreleyebiliyoruz. Güvenlik olsun diye koyduğumuz kameradan bizi tüm dünyanın izlemesinden ibret almak adına sizi siteye davet ediyoruz. Yunusemre Belediyesi'nin nikâhı naklen yayımlama hizmeti (!) verdiğini hangimiz bilebilirdi ki? Videolar biraz dura dura ilerliyor ama olur o kadar.

bit.ly/ssdergisi_dunyayi_izle

İSTANBUL'U SEYRET, GÖZLERİN AÇIK

Bir önceki haberin aksine şimdi biraz daha etik kamera görüntülerine bakalım. İBB tarafından çeşitli turistik yerlerden canlı görüntüler aktarılıyor. Görüntü kalitesi gayet iyi, bakış açısı da değiştiriliyor. Yaklaşık 30 kamera var. Mesela Kapalı Çarşı'dan, Emirgan'dan, İstiklal Caddesi'nden, Kadıköy'den canlı videolar var. Neden bunlara bakalım dersiniz, bir yere gitmeden önce hava nasıl veya çok mu kalabalık gibi sorularımıza cevap bulmak için bakabiliriz. Tabii turistler için daha çok anlam ifade ediyor olabilir bu kameralar.

bit.ly/ssdergisi_istanbulu_seyret

NE MEMLEKETİ? BİZ DÜNYANIN RADYOSUNU DİNLİYORUZ

Radio Garden üzerinden dünyanın değişik yerlerindeki binlerce radyo istasyonu canlı olarak dinlenebiliyor. Gidip müzik dinleyin diye demiyorum ama haritada dolaşmanızı isterim. Yeşil noktalar şehirleri falan ifade ediyor. Oraya gelince oradaki istasyonlar sağ altta çıkıyor. Genel olarak müzik olsa da haber kanalları da oluyor. Filistin'den de yayın var, Amerika'dan da, Tayvan'dan da, Suudi Arabistan'dan da. Site inceleme yapmak için oldukça iyi. X halkı ne dinliyormuş öğrenmek isteyenler, Y yabancı dilimi geliştirmek istiyorumcular kendilerine bir şeyler bulabilir. Mesela ben dolanırken okyanusun ortasındaki ufak Nauru ülkesinin radyosunu gördüm. İngilizce konuşuyorlardı. Radio Garden'ın telefon uygulamaları da var, serviste uyumamız için bir sebep daha.

UYDUDAN FARKLI BİR BAKIŞ AT DÜNYAYA

Sentinel Hub devasa miktardaki uydu verisini işlemeye yarayan bir oluşum. Üye bile olmadan uydu görüntüleri veren EO Browser'ı kullanmak mümkün. Ücretsiz üye olunca bazı ek özellikler veriyor mesafe ölçümü, farklı görüntüleri birleştirip animasyon olarak indirme, daha yüksek çözünürlüklü indirme gibi. Ücretli versiyonları hem daha fazla bilgi veriyor hem de bu bilgiyi ticari olarak kullanmaya izin veriyor. Değişik uydulardan kaynaklarımızı alıyoruz. Mesela kimi uydunun görüntülerinin çözünürlüğü daha iyi ama daha fazla günde 1 görüntü veriyor. Kimisi 3 günde 1 görüntü veriyor ama görüntü kalitesi çok iyi değil, yaklaşınca kare kare oluyor. Kaynağımızı seçtikten sonra ekranda açtığımız yer ile ilgili farklı zamanlarda çekilmiş uydu görüntüleri geliyor. Örneğin bir yerin 3-4 sene önceki hâli ile şimdikiyi arka arkaya koyup ortamlarda tespit kasabiliriz. Sizin için 3. Havalimanı'nın Temmuz 2017 ve Temmuz 2019'da alınmış görüntülerini bırakıyorum. İpuçları: Uydu olarak Sentinel 2'yi alın, bulut filtresini de iyi ayarlayın bazen bulut, görüşü epey engelliyor. Twitter'da bazı hesaplar var, hobi olarak çekilen fotoğrafları, uydu görüntüleri ile karşılaştırıp nerede çekildiğini buluyorlar (Bknz: geolocation). Askerlerin çatışma alanından fotoğraf çekip paylaşmasının neden tehlikeli olduğunu tahmin edebiliyorsunuz değil mi?

TEKNOLOJİ KAFASI OKURSA: DAHA YENİ BAŞLIYOR/FARUK ECZACIBAŞI

Hayatın akışı içerisinde geçiş dönemleri olur. Bu dönemlere şahit olanların bazıları akışında yaşar ve ölürler. Hemen hiçbir şeyin de farkında olmadan ölüp giderler. Bazıları ise bu döneme şahit olmanın verdiği sorumluluk duygusuyla hareket ederler ve tarihe not düşerler. Şu an içinden geçtiğimiz dönem tam da böyle bir dönem. Fakat bir sorunumuz var: Birçoğumuz aslında nasıl bir tarihi kırılmanın eşiğinde olduğumuzdan, teknolojinin karanlık yüzünün neleri gizlediğinden, aşırı otomatize olan endüstrinin bizlere nerelere mal olacağından vs habersiz. Faruk Eczacıbaşı şahit olduğu tarihe not düşmek istemiş ve ortaya çok faydalanacağınız bir kitap çıkmış. Bu gelişmelere bir de Faruk Eczacıbaşı'nın gözünden bakmaya ne dersiniz?

SÜLEYMAN
YILMAZ

SOKAKLAR DİYORDUM YA, İŞTE BU
SOKAKLAR BİZİ BİZ KILAN ŞEHRİN
KIRINTILARI, BİZ DE O KIRINTILARIN
ARASINDA KAYBOLMAYI UMARAK
ŞEHRİN KUYTU KÖŞELERİNE
SAKLANIYORUZ.

BU DUVARIN ARDINDA NE VAR?

Hayatın kendine sakladığı sokaklardan geçiyorum. Her geçen gün, kendi içinde bir düğüme bağlanarak çözülüyor ve ne kadar istesem de bazı şeylere bir sonuç bağlayamıyorum. Bu sonuca odaklı bakışların altında yatan serzenişimin iplerini üstüme gere gere yürüyorum. İnsanlar umuda bel bağlayıp bekliyor günler öncesinden günün geçmesini, oysa yaşamak henüz bitmedi. Bir arzunun derinliklerinde kaybolmaya kendimi adayıp insanın sokağa attığı ilk adımı düşünüyorum. Uzun soluklanmalarla tenime işleyen merakın ve kuşkunun kendi içinde birleşmesini izliyorum. Antik çağlara dek uzanan bu yolculuğun, mefhumlara gömülmüş dünün ve ertesinde beklenen yarının bize bırakacağı kalıntılarla süzülen bu ibriğin başına oturuyorum. Sokaklar diyordum ya, işte bu sokaklar bizi biz kılan şehrin kırıntıları, biz de o kırıntıların arasında kaybolmayı umarak şehrin kuytu köşelerine saklanıyoruz. İnsanı kendi içine bağlayan daralmaların, çözülmesi zor gelen sorunların ardında yatan sözleşmenin, kaosun ertesindeki yazgımız bize kendini gösteriyor.

Toplumun içinde erimeyi göze alan herkesin içinde sakladığı bir umudun kıpırtısını taşıyorum. Geceyi duvarlara bakarak kendimde saklıyorum. Bunlar yaşanırken içimde, benliğin duvarlarından bize tırmanıp kimsenin birbirinden farkı kalmadığını hissederek kendimize kısa cevaplar veriyoruz. Oysa her şeyin bize sunulduğu kadar olduğunu bilmemize rağmen yine bu sonuca koşullanarak hakikate burun kıvırıyoruz. İnsanların karşımızda görüldüğü kadar olduğunu düşünmek döngünün kısırlaştığı noktaya varıyor. Duvarın önünde dikilmemize rağmen gözlerimiz duvarı görmüyor. Hep onun yokluğuna dayanarak kuruyoruz bütün cümlelerimizi, onu bu denli hiçe sayışımızın ardında kalan yine kendimiz oluyoruz.

Duvarı fark edenler yahut duvara çarpıp yürümeye devam etmek isteyenlerin içinde büyüyen merak, duvarın örtüsüyle bir noktada bağdaşiyor. Bunu somutlaştırmak gerekirse duvarın, bir sandık olduğunu düşündüğümüzde karşımıza içindekinin ne olduğunun merakıyla ona doğrulan ve sadece içinde ne sakladığını görmek isteyen bir grupta karşılaşıyoruz. Eğer sandık yarısına kadar açıksa bu merakın daha da kuvvetlendiğini görüyoruz. Sarihini peşinden koşmayı bırakıp hep aynı duvarlara gözümüzü dikiyor ve önünde bize yol vermesini bekliyoruz. Bu beklenti bizden kaynaklanıyor ve biz her seferinde bireyin

ortaya çıkışını kısıtlayarak kana karışan mikrop gibi topluma sürüklenmesini istiyoruz. Duvar yine bize sırtını dönüyor, beklemek için harcadığımız vaktin değerini anlayıp vazgeçmeyi yol biliyoruz. Bilmiyorum, belki de bana öyle geliyor olabilir. İnsanın içinde taşıdığı yük gözükmedikçe bunu algılamakta zorlanıyorum. Kavramlara erişmekteki zorlanışım da buradan kaynaklanıyor sanırım.

Agoranın doğuşuyla şekillenen hâl ve tavrın arkasında farklı nedenler de yatabilir. Ancak kanıtlar gösteriyor ki agoradan önce inşa edilen tapınakların bizi birleştirdiği sonucuyla yüzleşmek insanın henüz duvar kırılmadan hiçbir yere ayrılmaması gerektiğini bize gösteriyor. Ardında bir şehrin büyüdüğü; kadınlar, erkekler ve çocukların filizlendiği ilkeler ve örfün ve âdetin tohumlarının atıldığı yerde duvar gittikçe kalınlaşıyor. Kurallar bizleri hakimiyeti altına aldığı anda, incelen zarların kaldığı yerden kalınlaşmaya başladığını hissedebiliyorum. İçtimai hayatta birbirimize sunduğumuz, düşünceler ve duyuşsal kavrayışın özünde büyüttüğü bu anlamla kendimize çekidüzen vermeyi öğütüyoruz. Düzenlenme isteğinin kurallara yansıması insanı tedirgin etmiyor. Görmek, duymak ve hissetmek adına duvarın yıkılmasını bekleyenler şehrin kapısından içeriye giremiyor. Onları kasabalarına yahut köyelerine uğurluyoruz.

Sokağın her rengiyle büründüğü günlerde evlerin içinde kalan, dışarıya taşmayan haberlerin yollarını gözlüyorum. Sorgulamanın haddinin bilinmediği bir çağda yanlış eğilimler gösterdiği düşünülen sürünün, çobanlardan bir farkının olması gerekir elbet, bunu inkar etmek henüz mümkün gözüküyor. Öyleyse her bireyin kendini öne çıkarmasına da gerek kalmıyor diye düşünebilirsiniz, bunu size bırakıyorum. Hâlin şekil verdiği ana odaklanmayı bir kenara bırakıp ilkelerin çiğnenmemesi gerektiğine inancını sürdüren ve bundan bir an olsun vazgeçemeyen bir nevi değişimin önüne set kuran insanlar ve onların karşısında değişimin kurtuluş olduğuna inananlarla bir arada yaşıyoruz. Bu birlikteliğin bizi sürükleyeceği yolların sonunda olabilecek her şeyin korkuyla beklendiğini görüyorum. Duvar hep aynı yerde kalıyor; insan insana kandaki mikrop kadar karışsa da duvar hiçbir yere gitmiyor. Sadece değişimin tesiriyle duvarın yıkıldığını sanıyoruz. Oysa duvar hep içimizde bizimle kalmaya devam ediyor.

Önder'i Daha Yakından Tanımak İster misiniz?

ÖNDER İmam Hatipliler Derneği, 61 yıllık bir dernek olarak eğitim alanıyla özelde ise imam-hatiplilerin eğitimiyle ilgileniyor. Bunun yanında mezun ve mensuplarının bir araya getirilmesi ve dayanışma içinde olmasını sağlıyor. Bu ağır bir görev elbette. Bu görevi onlarca yıldır omuzlayan derneğimiz, iddiasını daha da ileriye götürerek öğrencilerin eğitimden sonraki hayatlarıyla, kariyer planlarıyla, iş dünyalarıyla da ilgileniyor.

Kısaca açalım... İnsanlar, doğar, büyür, yaşar ve ölürlər. Tüm canlılar gibi devletler, kurumlar ve kuruluşlar da öyle... İşte bizim çatısı altında bir araya geldiğimiz ÖNDER İmam-Hatipliler Derneği, 1958 yılında yine bizim gibi bir avuç imam-hatipli genç tarafından kuruldu. 12 kişilik kurucuları arasında Yahya Kutluoğlu hocamız, derneğimizin ilk başkanlığını da üstlendi. O günden bugüne tam 12 başkan görev yaptı, görevini tamamlayanlar bir başkasına devretti. Bu yıl da 13 Nisan'da ÖNDER 57. genel kurulunu yaptı. Genel kurulda önceki başkanımız Halit Bekiroğlu yerini Kamber Çal'a bıraktı. Peki Kamber Çal başkanımızı ve yeni dönemde izlenecek politikaları biraz daha yakından tanımak istemez misiniz? İşte satır başları...

Tüm Öğrenciler Bizim

ÖNDER, imam-hatipler üzerine çalışan bir sivil toplum kuruluşu olarak Türkiye'de yaklaşık 1 milyon 400 bin çocuğumuz ve gencimizle ilgileniyor. Sayısı 5 bin 200'ü geçen ortaokul ve lise olmak üzere okullarımız tek tek ilgi alanında. Ayrıca spor, sanat, musiki, dil, hafızlık, fen ve sosyal bilimler proje okulları için ayrı ayrı programlar düzenliyor, projeler geliştiriyor. Ama bu yetmez. Türkiye'de ortaöğretim alanında eğitim gören 9 milyonu aşkın gencimiz de derneğimizin ilgi alanına giriyor. Okullarla ilgili, eğitimle ilgili pek çok politika geliştirirken tüm okullarımızı dikkate alarak, onları da geliştirecek ve tüm eğitim kurumlarına örnek olacak uygulamalar içine girmeye çalışıyoruz. Geniş ölçekteki çalışmalarımızın hem imam-hatiplerimizde hem de tüm ülkedeki okullarımızda eğitim kalitesinin artırılması yönünde bir katkı sunacağına inanıyoruz.

Öğrenciye Sürekli Destek

Diğer bir konu, imam-hatipli öğrencilerimize ortaokul veya lise yıllarında yani yalnızca bugün yanında değiliz. Tabiri caizse öğrenciye tam destek hep destek şiarıyla hareket ediyoruz. Öğrencilerimizin okullardan mezun olduktan sonra, üniversite eğitimi

ve hayatları boyunca onlara yol gösterici çalışmalar yapıyoruz. Bu işi de derneğimiz bünyesinde yakın zamanda kurulan ÖNDER Akademi üzerinden sağlamaya çalışıyoruz. Burada, üniversitede akademik çalışma yapan kişilerle öğrencilerimizi buluşturuyoruz. Üniversiteye geçmiş öğrencilerimizin gelişimi konusunda da birçok program yapıyoruz. Onları yaklaşık 2 yıl takip ediyoruz. Öğrencilerimizin gelişimi ve kendi alanlarında uzmanlaşması konusunda da derneğimiz ciddi katkılar sağlamaya çalışıyor.

Gençlerimiz Dil de Bilsin

Gençlerimizin hem eğitim hayatına hem kariyerine hem de sosyal hayatına ilişkin çalışmalarımız var. Bu çoklu çalışmada eğitim hayatlarımızın önemli bir parçasını da dil eğitimi oluşturuyor. İmam-hatiplerde İngilizce, Arapça, İspanyolca, Almanca, Rusça ve Çince olmak üzere 6 dilde eğitime geçilirken, biz de bu işi önemseyeceğimizi altını kalın çizgilerle çizerek belirtiyoruz. Bu amaçla gençlerimizin daha donanımlı olarak yetişmelerine katkı sağlamak üzere genel merkez olarak Arapça ve İngilizce dil kursları düzenliyoruz. Geçen yıllarda düzenlenen Arapça ve İngilizce kurslarının yanında bu yıl ilk kez bir üniversiteyle işbirliğinde yaz dil okulumuzu tamamladık. Buradaki amaç da gençlerimizin en az bir dili iyi konuşmaları, ikinci bir dili de bilmeleri. Özetle, tüm kardeşlerimizin Arapça ve İngilizceyi bilerek liseden mezun olmasını, olmazsa bunu en geç üniversitede tamamlamasını istiyoruz. Çabalarımızın önemli bir kısmı da bu yönde.

Artık Bir Markayız

İmam-hatiplerin hep geniş bir aile olduğundan bahsediyoruz. 1 milyon 400 bin öğrenci ve onların aileleriyle birlikte milyonlardan söz ediyoruz. Sadece bu kadar mı? Elbette değil. İmam-hatip müfredatını artık yurtdışında uygulayan okullar da var. İmam-hatip artık bir marka ve Türkiye'nin bir değeridir. Şu an yurt dışında Danimarka, Fransa, Avusturya, Belçika, Fransa, Almanya, Arnavutluk, Kosova, Makedonya, Bosna Hersek, Somali, Sudan'ın da aralarında bulunduğu 22 ülke 54 okulda imam-hatip müfredatı uygulanıyor. Ülkemizde de yurt dışından öğrencilerin gelip eğitim aldığı 13 uluslararası imam-hatip okulumuz var. Bu okullarda da dünyanın 80 ayrı ülkesinden öğrenciler eğitim görüyor.

önder

R

ki popülerliğin, kullanıcı sayfalarında özellikle ürün tanıtımlarına ya da reklamlara yer verilmesi ile maddi gelir getirici yönünün olması ya da iş görüşmelerinde sosyal medya profillerinin, kişilerin CV'si gibi incelenebiliyor olması nedeniyle apayrı bir boyuta varması söz konusudur. Hatta öyle ki bu durum, sosyal medya kullanıcılarına, takipçi sayılarında artış sağlamak için ücret karşılığı satılan, "sahte takipçiler" şeklinde bir sektörün oluşmasına dahi neden olmuştur. Kitleler nezdinde oldukça popüler olduğuna dair bir algı oluşturmak için sahte takipçi ya da beğeni satın alanlardan önemli bir kısmının, toplum içinde "ünlü" olarak tanınan kişiler olması, popülerlik yarışındaki anormalliği sergilemesi bağlamında önemlidir.⁴ Sosyal medyada popülerlik üzerinden elde edilen yüksek sanal statünün, birtakım kazançları beraberinde getireceği inancı, bu tür hadiselerin sıklıkla yaşanmasına neden olmaktadır. Elbette bu tek taraflı bir ilişki değildir. Nitekim sosyal medya kullanıcılarının, yaşamlarının mahrem kısımlarını ve anlarını içerecek şekilde yaptıkları paylaşımlardan ve temel ilgilerinden hareketle; siyasal, ekonomik, kültürel ya da sosyal eğilimleri ile ilgili, yapay zekâ programları aracılığıyla kişisel profiller oluşturulmakta ve bu kişisel bilgiler, kullanıcıların rızaları dışında şirketlere, siyasetçilere ya da istihbarat birimlerine pazarlanabilmektedir. Elde edilen bu bilgiler aracılığıyla, kitlelerin sosyal ya da siyasal düzeyde nasıl manipüle edilebilecekleri veya daha fazla tüketime nasıl yönlendirilebilecekleri gibi konularda stratejiler oluşturulmaktadır.⁵

ları oranda insanların popülerliği artmakta ve bu durum, toplum içerisindeki prestijlerini ve ilişkilerini yakından etkilemekte ve hayatlarının seyrinde de belirleyici olmaktadır.

4. Mısır Başmüftüsü Şawki İbrahim Abdel-Karim Allam, Nisan 2018'de, kurumun resmi Facebook sayfasında bu konuda sorulan bir soruya verdiği ve fetva olarak kabul edilen cevabında, bir tür hile ve sahtekârlık olarak nitelendirdiği beğeni ya da takipçi satın almanın dinen hoş görülmemeyeceğini, zira İslam dininin insanları aldatmaya karşı olduğunu ve diğer dinlerin de böyle bir şeyi hoş görmediğini açıklamıştır.
5. Böyle şeylerin olduğu bilinmesine rağmen, sırf kamuoyu haberdar olduğu için skandal olarak nitelendirilen, Londra'daki *Cambridge Analyti-*

Sosyal medya, varoluşsal bir mücadele alanı olarak görüldüğü oranda, mahrem olana dair bilindik çerçeve de aşmaktadır. Artık G. Orwell'in ünlü distopik romanında (1984) ya da M. Foucault'nun panoptikon (2017) analizinde yer verdiği, (gözetlenen) habersiz ve (gözetlenenin rızasına dayalı olmayan) istem dışı bir gözetlemeden ziyade, kullanıcılarının sadece nesne olarak değil, özneler olarak da parçası oldukları bir süreç söz konusudur. "Görünür olmak, daha fazla göz tarafından denetlenmeyi göze almak demektir" (Barbarosoğlu, 2015: 16). Gerçek hayatta, mahrem olduğu iddiasıyla başkalarının gözetimine açılmayan yaşam alanları, sosyal medya üzerinden, yabancıları da içeren daha geniş bir kitleye görünür kılınabilmektedir. Tabii yabancıya açılan bu kapı, Simmel'in dile getirdiği hâliyle, onun nesnel olma konumundan kaynaklanmamaktadır.

Sosyal medyada mahremiyetin ifşası sadece kullanıcıların kendi özel hayatları ile sınırlı da kalmamaktadır. İhtimam ve ihtiyat bir tarafa bırakılarak hane halkının, bebeklerin, çocukların, diğer tanıdıkların ya da hiç tanıdık olmayanların da özel hayatları sosyal medya araçları üzerinden nesneleştirilebilmektedir. İntihar girişiminde bulunanlar örneğinde olduğu gibi vahim bir olaya dahi denk gelindiğinde, beğeni alma ve takipçi sayısını çoğaltma umuduyla, sosyal medya üzerinden yapılan canlı yayınlar, (ölülerin mahremiyetinin hiçe sayılarak) naaşların yanı sıra başlıkların ya da (hasta mahremiyeti ihlal edilerek) ağır hastalarla yapılan özçekimler, katılan ünlülerle sırf özçekim yapmak için ünlü cenazelerine gitmek⁶ ve böylece mutsuzluklardan dahi mutluluk devşirmeye çalışır hâle gelmek, olayın marazi bir boyuta varabildiğinin göstergesidir. Diğer taraftan mahremiyetten

ca isimli veri analiz şirketinin, 87 milyon civarındaki Facebook hesabından, izinsiz olarak topladığı kişisel verileri, ABD ve İngiltere'deki seçimleri etkilemek için kullandığına yönelik Mart 2018'de çıkan haberler bu anlamda ilginçtir.

6. Bu konuda bir haber örneği için bkz. <https://www.haberler.com/reyhan-karaca-hakan-altun-un-babasinin-10203254-haberi/>

Ayşegül İlhan Mutlu

ZORLUKLARI AŞMAK... O İŞ ÖYLE DEĞİL!

BU SAYIMIZDA AYNI SIRALARI PAYLAŞTIĞIMIZ, OKUL MERASİMLERİNİ AYAKTA TEST ÇÖZEREK BEKLEYEN, TIP FAKÜLTESİNİ 4 SENEDE BİTİRMİŞ VE GENÇ YAŞINDA PROFESÖR OLMUŞ OLAN ONKOLOJİ DOKTORU AYŞEGÜL İLHAN. MUTLU İLE BERABERİZ. DÜZCE'DEN VİYANA'YA UZANAN YOLCULUĞUNDA İYİ BİR KEKİN PÜF NOKTASINDAN, YAŞAM RİTÜELİ OLAN AJANDA KULLANIMINA DEĞİN; ANNE, AKADEMİSYEN, DOKTOR, EŞ, EVLAT VE ARKADAŞ OLAN AYŞEGÜL HANIM'IN BAŞARI HİKÂYESİNE KULAK VERDİK. VE DİYORUZ Kİ: O İŞ ÖYLE DEĞİL.

RÖPORTAJ: KÜBRA NUR DOĞRU

Hayat nasıl gidiyor?

Hamdolsun. Şu ana kadarkilerin en iyisi. İnşallah bundan sonrakilerin de en kötüsü olur diye dua ediyorum. Çok iyiyim, her şey çok yolunda çok şükür.

Mesleğinizin manevi dünyanıza katkıları nelerdir?

Çok fazla. Doktor olmanın ötesinde ben bir onkoloğum. Yani kanser hastalarını tedavi ediyorum. Kanser hastaları dediğimiz zaman hemen tabi akla ölümcül bir hastalık geliyor. Maalesef hastalarımızı kaybediyoruz. Biz onlara bu teşhis sırasında yardımcı olmaya çalışıyoruz. Onlara eşlik ediyoruz. Onları tedavi ediyoruz. Tedavi kimi durumlarda mümkün oluyor evet, ama kimi durumlarda da maalesef mümkün olamıyor. Öyle

olunca maalesef insanların bu dünyadan göçüp gittiğini çok net bir şekilde görüyorsunuz ve bu süreç içerisinde de insanların birbirine aile olarak nasıl kenetlendiklerini görüyorsunuz. Ve hasta olan kişinin nasıl bir hayat muhasebesi yaptığını görüyorsunuz. Hâliyle her bir hayat muhasebesi sizi de etkiliyor ve siz de kendi hayat muhasebenizi yapıyorsunuz. Böyle olunca da manevi dünyanız her zaman için kuvvetli kalıyor.

Her insanın gerçekten çok güvendiği bir insan olmalı; heyecannın, enerjisinin düştüğünü düşündüğü anlarda gidip o insanın kapısını çalmalı.

Akademisyen, anne, eş, arkadaş, evlat ve hepsinden önce bir Müslüman olarak yaşadığınızdaki bu farklı rollerin getirdiği yoğun tempoya rağmen enerjinizi ve heyecanınızı nasıl muhafaza ediyorsunuz?

Her zaman muhafaza edemediğim bir gerçek. Her insanın gerçekten çok güvendiği bir insan olmalı; heyecanının, enerjisinin düştüğünü düşündüğü anlarda gidip o insanın kapısını çalmalı. Bu çok çok önemli bir şey. Çünkü çok fazla şeyi teoride de pratikte de bilebiliriz. Ben insanların bu dünyadan nasıl göçüp gittiklerini görüyorum. Ve nasıl bir hayat muhasebesi yaptıklarını, aileleriyle nasıl kenetlendiklerini görüyorum. Bu da benim hâliyle ciddi bir, "Ayşegül kendine gel, hayatta bunlar da var." dememe neden oluyor. Ama yine de enerjim de heyecanım da düşüyor. Benim her zaman için kapısına gideceğim ve beni bu konuda şöyle bir silkeleyecek insan annemdir. Annemin yanına giderim, o nasıl nimetler içerisinde olduğumdan, nasıl şükretmem gerektiğinden başlar. Öyle olunca da şöyle bir kendime gelirim. Bir de şu var ki her durumda insan bence şükredecek bir nimet bulabilir. Bu çok önemli bir şey. "Zaten doktorsun, kariyer ve çocuk çocuk yapmışsın, bir hastalığın da yok, tabii ki şükredeceksin." gibi anlaşılabilir ama öyle değil. Her zaman için her ne kadar yüksek refah içerisinde de yaşıyor olsanız mutsuz olunacak bir şey bulabilirsiniz. Fakat her zaman için ne kadar dibin de dibinde yaşıyor olsanız, mutlu olacak ve ona şükredecek bir şey bulabilirsiniz. Yani burada gerçekten bakış açısı çok çok önemli.

Törende konuşmalar yapılırken test çözüyordum; ayakta ve sırada.

İmam-hatip sıralarındaki Ayşegül nasıldı? İmam-hatipli olmanın sizin hayat yolculuğunuza yansımaları nasıl oldu?

İmam-hatip sıralarındaki Ayşegül, Türkiye'deki amiyane tabirle tam bir "İnek Ayşegül"dü. Çok ders çalışırdım. 6 yıl boyunca imam-hatipte okudum ama tek bir olay insanların aklında kaldı. Son sene İstiklal Marşı sırasında cuma günü önümdeki arkadaşın sırtına test kitabını dayamıştım, orada törende konuşmalar yapılırken test çözüyordum; ayakta ve sırada. O hâlâ konuşulur, yani ne zaman benim dönemimden arkadaşlarla veya hocalarla karşılaşsam onu söylerler. Çok gülüyorum ona. O zamanki genç kız çok çalışırdı, çok ümit doluydu. Çok enerjik. Hâlâ o günlerimi gerçekten çok özleyorum. Çünkü bıraksanız aya fırlayacağım enerjiden, ümit doluyum, motivasyon doluyum, bitmeyen bir enerjim var.

Hayat yolculuğuma yansımaları da şöyle oldu: Şu çok önemli bir şey, çok yönlü bir birey olarak yetişiyorsunuz. Kimya, fizik, matematik tüm bu dersleri gördük; onun haricinde de gerçekten işinin hakkını yapan, dersine çok önem veren, İslam tarihi, siyer, fıkıh hocalarımız vardı. Bunların hepsini de hakkıyla öğrendik ve bu bizim hem manevi dünyamızı hem de maddi dünyamızı genişletti. Yani çok yönlü olmamızı sağladı, ben bunu çok kıymetli buluyorum. İmam-hatip döneminde aldığım temeller beni hâlâ götürüyor diyebilirim. Hadis, siyer, İslam tarihi temeli... Bunları genç dimağların bu konularda yetişmeleri açısından çok önemli buluyorum.

Mesleki uzmanlık alanınız dışında merakınızı cezbeden ilgi alanlarınız varsa nelerdir, bahsedebilir misiniz?

Bir şeyi hiç atamam. Arşivleme hastalığım vardır. Her şeyi arşivlerim. Kategorize ederim, sistematik bir şekilde arşivlerim. O yüzden ben de

birçok şeyi arşivleyince bir baktım çok fazla yekün tutmuş, bunlardan bu sefer koleksiyon yapmaya başladım. Birkaç tane koleksiyonum var. Kitap ayrıca koleksiyonum var, her gittiğim yerden mutlaka bir tane de olsa kitap ayrıca almaya çalışırım. Post kart koleksiyonum var. Bildiğimiz manada posta kartı. Bir de, banka kartı olsun, kartvizitler, vakti geçen kartlar, market kartları, indirim kartı olsun bunları da hiç atmam biriktiririm. Para koleksiyonum var yine, gittiğim ülkelerden mutlaka farklı para birimlerinden paralar getirmeye çalışıyorum. Birkaç tane buna benzer koleksiyonum var. Koleksiyon yapmayı severim, gezmeyi seyahat etmeyi çok çok severim. Yemek yapmayı çok severim.

Müslüman, kadın, Türk bir akademisyen olarak çizdiğiniz profil Viyana'daki çevrenizi nasıl şekillendirdi? Çevrenize size bakış açısı nasıl, ne gibi tepkiler alıyorsunuz?

Bu birkaç aşamada özetlenebilir. Ben 17 senedir Viyana'dayım. Başlangıçtaki bakış açısıyla şu andaki bakış açısı arasında çok fark var. Maalesef Avrupa değişti. Avrupa çok farklı bir yöne doğru evriliyor. Özellikle medyada Müslümanlar hakkında çok fazla yazılıp çizildiği için insanlar buradan direkt bilgi aldıklarını düşünüyorlar ve size bir şey sormuyorlar. 15 sene önce çok fazla İslam'la ilgili konuşuyordum. Ama misyoner gibi onlara anlatmak gayesiyle veya gayretiyle değil, bana soru soruluyordu. Sorulduğu zaman da düzgün bir şekilde cevap veriyordum. Ama şu an dilim çok çok daha iyi olmasına veya çok daha sosyal olmama rağmen ve çok daha fazla insan tanımama ve yabancı arkadaşlarım çok fazla olmasına rağmen, bu konudaki sorular ve ilgi az. Çünkü insanlar maalesef etraftan alıyorlar. Bana sorulmadığı için de ben bu durumda kendimi iki kat sorumlu hissediyorum. Zaten Müslüman ve örtülü ve Türk bir kadın olarak üstümde bir sorumluluk var. Bunun sorumluluğunda, bunun kimliğinde duruyorum. Bir de insanlar benim söylediklerimden de değil, İslam'ı duruma göre benim hareketlerimden öğrenecekler. Ben çünkü çok takip ediliyorum. Bunun farkındayım. Kabul edilirlilik görüyorum çünkü iyi dil konuşabildiğim, için belirli bir akademik bilimsel ve klinik bir altyapınız olduğu için tabii ki kabul görüyorsunuz ve saygı duyuyorsunuz. Ben bir söz söyleyeceksem veya hareket yapacaksam normalde iki üç defa düşünür ondan sonra yaparım. Onun getireceklerini, etkilerini çok daha fazla düşünerek, hesaplayarak yapmaya çalışırım çünkü onu yapan kişi Ayşegül değil, onu yapan kişi Müslüman, kadın, Türk bir akademisyen olacak, bu yüzden de etkileri çok daha farklı olabilir.

Avrupa'da Akademi dünyasının Türkiye'ye göre farklılıkları neler? Okurlarımıza yurtdışında lisansüstü eğitim ve akademi tavsiye eder misiniz?

Benim tavsiyem bir insanın lisans eğitimini kendi ülkesinde alması. Türkiye’de yetişmişseniz bunu Türkiye’de alın. Çünkü anadilinizde verilen bir eğitim. Çünkü lisans eğitimi ana hususların verildiği bir eğitim. Ve ana hususların verilmesini kendi dilinizde daha rahat ve pratik bir şekilde alabilirsiniz diye tahmin ediyorum. Yabancı bir dilde bu konuda biraz vakit kaybedebilirsiniz. Yüksek lisansı ise ben kesinlikle herkese tavsiye ediyorum. İleride akademik çalışanlar için de çalışmayanlar için de öneriyorum. Şunu bilmek gerekiyor yurtdışındaki master ve doktora için, yurtdışında önemli bir farklılık var. Öğrenciye çok ciddi bir özerklik ve serbestlik tanınıyor. Derslerin seçiminde, sınav vakitlerini belirlemede olsun. Bu özerklik ülkemiz insanı için başlarda biraz geri tepebiliyor. Öğrenciliğin çok fazla uzamasına neden olabiliyor. O yüzden özellikle akademi düşünen bir insan için masterı da Türkiye’de yapması en azından bilimsel çalışma yönteminin ve sisteminin kavranması bakımından ben daha faydalı buluyorum. Çünkü dediğim gibi burada ciddi bir kültür ve sistem karmaşası yaşanıyor. Üniversiteyi yurt dışında okumak benim kendi seçimim değildi, ben bunu böyle yapmak durumunda kaldım. Dediğim gibi burada sistemin sizden beklentilerini anlayarak ciddi bir vakit kaybediyorsunuz. Birçok arkadaşta da bunu gözlemledim. Master için gelenler de bu şekilde söylüyorlar. Bizim Türkiye’deki sistemde her şey çok bellidir. Öğrenciye özerklik tanınmaz, hareket edebileceği alan esnek değildir. Şu zaman şu derse gideceğin bellidir. Yurtdışında ise her şeyi siz yapmak zorundasınızdır. Bu size özerklik sağlar, avantajınız vardır ama sorumluluk da sizin üzerindedir. Bu da başlarda bir miktar sıkıntıya neden olabiliyor. O yüzden de yurtdışını kesinlikle öneririm ama temellerini kendi ülkenizde atılması şartıyla. Akademik çalışma da çok farklı bir şey, herkes doktora yapmak zorunda değil. Master biraz daha farklı ama doktora farklı. Masterı ben herkese öneriyorum. Akademik çalışmak istemeyene de çünkü master dediğimiz şeyde olaylara sistematik bakma ve sistemli çalışmayı öğreniyorsunuz. Bunun birçok hususunu lisans eğitiminde öğrenemeyebiliyorsunuz. Master da bunları öğreniyorsunuz ve dahası sizin alanınızla ilgili yenilikleri nasıl takip edeceksiniz, nasıl yenilikçi olursunuz, nasıl yorumlarsınız, bence bunları da

öğreniyorsunuz. O yüzden akademik çalışmak isteyen olsun istemeyen olsun herkese masterı öneriyorum. Ama doktora daha farklı, daha ileri bir şeydir. Onu gerçekten akademik çalışmak isteyenler yapsın. Akademik çalışma da ciddi çalışmayı, disiplinli çalışmayı ve sabır gerektiriyor. Sabır akademik alanda söyleyeceğim bir numaralı şeydir.

Planlarınız arasında Türkiye’ye geri dönüp burada mesleğinize devam etmek var mı?

İnşallah diyeyim. Tabi ki istiyorum. Ailem, anılarım, arkadaşlarım orada. Kendi anadilim, kendi ülkem. Ama gerçekten de orada faydalı olabileceğim bir yer görürsem bilimsel ve öğrenci yetiştirmek anlamında, o zaman olabilir diye düşünüyorum.

Üniversite sınavına hazırlık süreci tüm gençler için çok büyük bir stres kaynağı. Siz de bu süreçten geçtiniz, üzerine bir de başörtü ile sınava girme stresi gerçeği vardı. Tüm bunlara rağmen Türkiye’ye 206.’sı olmayı başardınız ancak Türkiye, sınavda 206. olmuş bu evladını üniversiteye kabul etmek istemedi. Ve yurtdışı hikâyeniz başladı. Her şey bittikten sonra da söylenecek çok söz vardır. Bu konuda ne söylemek istersiniz?

Birçok şey muhtemelen her şey bittikten sonra söyleniyor. Çünkü geriye dönüp baktığınızda aslında kendi hikâyenizi o zaman yazıyorsunuz. Birçok şeyin daha farkına, bilincine varıyorsunuz. Ve bazı hikâyeler aslında daha şekilleniyor geriye dönüp baktığınızda. Böyle olması gerekiyor, bu benim imtihanımın ve benim zamanımdakilerin imtihanıymış diye düşünüyorum. Ve bu imtihan meselesine zaten hayatta çok çok önem veriyorum. Yani başımıza gelen her türlü negatif şey de pozitif şey de imtihanımız ve bize gelen fırsatımız. Bunu nasıl değerlendirdiğimiz ve bunlarla nasıl baş ettiğimiz önemli. İnşallah iyi değerlendirmişimdir diye düşünüyorum. İnşallah hakkını vermişimdir diye düşünüyorum. Hâlâ imtihan sürecindeyiz. İmtihan hiçbir zaman bitmiyor ve son nefesi verene kadar devam edecek. Ama burada önemli olan gerçekten o imtihan dünyasında olduğumuzu bilip buna göre hareket etmek bence.

Bu kadar genç yaşta Profesör olmayı nasıl başardınız?

Bir defa buranın sistemi izin verdi. Buranın siteminde profesör olmak için belirli bir yayın altyapınıza ve üniversitede belirli bir ders vermiş olma durumunuza bakılıyor. Mesela Türkiye'de ancak uzmanlığınızı bitirdikten sonra yapmaya başladığınız yayınlar sizin için ilerideki doçentliğinizde ve profesörlüğünüzde sayılıyor. Avusturya'da ve dünyanın birçok yerinde böyle değil. Siz uzmanlık yaparken ve hatta öğrenciyken dahi yapabiliyorsunuz. Bizim öğrenci arkadaşlarımız var ve yayın yapıyorlar ve bu yayınları ileride doçentlikleri ve profesörlükleri için kullanabilecekler. Türkiye'de böyle bir sistem yok. Ve bence gerçekten değiştirilmesi gereken bir durumdur. Ama daha detaylı sorarsanız nasıl bu kadar genç yaşta profesör olduğunuz diye, bu bence çok ilginç bir şekilde silsile hâlinde birçok parametrenin bir araya gelip yapbozun parçalarının birbirine güzel oturmasıyla oldu. Ben 4-5 yaşında çok severek izlediğim Susam Sokağı'nı izleye izleye okuma yazmayı öğreniyordum. Öyle olunca 1. sınıfta okumadan 2'ye atladım. O zamandan başlıyor. Oradan bir sene kazandım ben hayattan. Üniversiteyi de erken bitirince oradan bir sene, oradan bir sene kazana kazana böyle bir sonuç çıkıyor.

Ajanda kullanın.

Hayatımızda bir şeyleri yoluna koyabilmek için bize ne tavsiye edersiniz?

Öncelikle niyet etmek ve gerçekten istemek gelir. Kimi "Gerçekten istiyorum." falan der ama sormak gerekiyor bunu gerçekten istiyor musun, diye. Ne gibi bir adım attın? Kimse sana sihirli bir değnekle dokunup hayatını yola koymayacak, sen düzeltceksin, sen yapacaksın. Sonuçta o sende bitiyor. Bunu soran arkadaşlara tavsiye olarak benim için de çok çok önemli ki bunu her yerde söylüyorum: Ajanda kullanın arkadaşlar. 2003 yılından beri kullandığım ajanda sistemim var. Arşivini de yapıyorum. Yıllık ajandam hep çantamda yanımdadır, hiç çıkarmam. O ajandam da o yıl içerisinde aşağı yukarı ne yapacağım yazılıdır. Gerçekten bu çok önemli, hani âlim unutmurmuş kalem unutmamış, diye bir laf var, yazınca unutuyorsunuz ama yazmayınca aklınızdan gidiyor. Sonra her ay aşağı yukarı hangi haftalarda yapacağım şeyler, hangi günlerde yapacağım şeyler için vs. her hafta sonu oturup başımı önüme alırım ve düşünürüm. Geçen hafta neler yaptım, neler eksik kaldı, bir dahaki haftaya neler yapacağım ve neler yapmam lazım? Bu bence bir şeyleri yerine koymak için en önemli meseledir.

Sizi takip ettiğimiz kadarıyla sık sık seyahate çıkıyorsunuz. Sizi buna motive eden nedir? Nasıl fırsat buluyorsunuz? Bunca yol size ne öğretti? Seyahat mottonuz nedir?

Ben küçüklükten beri meraklı bir çocuktum. Yeni yerleri çok merak ederim. Çok severim oradaki insanlarla konuşmayı. Fırsat çok sık bulamıyorum. Son zamanlarda olabilecek en küçük bir fırsatı da değerlendirmeye çalışıyorum. Sanırım gezi ya da seyahate çıktığım zaman en önemli mesele çok programlı olmaktır. Yani seyahate çıktığınızda benim gün gün programı geçtim, saat saat programı geçtim, neredeyse dakika dakika programlarım oluyor, çünkü bir yere gittiğim zaman günlerce gezmek gibi bir şansım yok. Bu yüzden gideceğim yerde bir günün planlamam gerekiyor. Bunu da dakikası dakikasına planlarsam hızlı gezmiş olurum demektir. Çok isterim gidip bir şehrin kafelerinde uzun uzun oturayım, meydanlarında nefesleneyim... Ama çok yer görmek istiyorsan çok hızlı olman gerekiyor. Seyahat etmek istiyorsanız bir şekilde imkân bulabiliyorsunuz.

Kısa Keselim Aydın Havası Olsun

1-Hangi derde deva olmak isterdiniz?

Ben yaşlılığa deva olmak isterdim. Beni yaşlılık korkutuyor. Sevmiyorum yaşlılığı. Kınadığımdan değil, hepimiz yaşlanacağız ama bunu söylerken dikkatli söylüyorum Allah muhafaza genç yaşta ölmekten de korkuyorum. Ama çok sağlıklı çok dinç, hiç hastalığı olmadan yani yaşlanmadan yaşlanmak isterim.

2. Bir çocuğa ne verilmez?

Somut olarak, klasik olacak ama şeker, çikolata vs. tarzı şeyleri ödül olarak vermeyelim. Soyut bir şey diyorsak eğer, özgüven eksikliği.

3. Geçmişten hangi âlim ile beraber çalışma imkansız olsun isterdiniz?

İbn Sina dememi bekliyorsunuz galiba. Ama sanırım ben Evliya Çelebi diyeceğim. Âlim de sayılır kendisi, bu yüzden Evliya Çelebi diyorum. Çünkü çok pratik, çok muzip, çok gezen, çok her şeyi sayan, (benim gibi, bende de sayma tiki vardır) bir insan ve bu yönlerini sempatik buluyorum. Çok güzel anlaşırıldık herhalde.

4. Sizin bir ana kilitleyen o parça hangisi?

Freddie Mercury'den Show Must Go On şarkısı. Bakıldığında kişinin alt yapısı vs. hoş gitmeyecektir. Ama bende bıraktığı anısı çok farklı bir ortama ve zamana dayanıyor ve gerçekten beni o ana kilitliyor.

5. Abur cubur sever misiniz?

Abur cuburu severim. Evet ama vasat olunduğu sürece abur cubur yenilebileceğini düşünüyorum. Doktor da bunu söylüyorsa artık diyeceksiniz ama bendeki durum bu ☒

6. Gelmiş geçmiş en yararlı icat?

Elektrik

7. Hangi ülkenin nesi olmak istersiniz?

Sanırım okyanus olmak isterdim, bir yandan her yerde olabiliyorsunuz.

8. İyi bir kekin püf noktası nedir?

İçindeki sütü ıstarak koymaktır.

12. Aşağıdaki kavramları kısaca tanımlayınız:

İnsan; eşref-i mahlukat

Sherlock; Sherlock deyince aklıma sanırım bizim jenerasyonun da aklına gelecektir. Bir Dedektif Gadget vardı, kolları ayakları uzayan bir amca. O geliyor aklıma. Bennedick Cumberbatch sonradan Sherlock oldu. Bizim zamanımızda Gadget amca vardı.

İtri; tekbir... Muhteşem... Arada iç ses olarak söylerim.

Bu sayfayı okurken ne dinleyelim?

Üstteki sorunuzdan sonra sorsaydınız Show Must Go On derdim. Ama şimdi tekbir doluyor zihnimde tabii arka arkaya gelince.

Her şey bir

ENİSE
FEYZA
YILMAZ

7 yaşlarımdayken bir anneler günü sabahı ablamla beraber erkenden kalkıp anneme çiçek almaya gitmiştik. Ablam yolda uzun dakikalar bunun bir sürpriz olduğu ve anneme çiçek aldığımızı ona söylememem gerektiği konusunda beni tembihledi. Eve gidip sürpriz bir kahvaltı sofrası hazırlayınca hemen annemi uyandırdık. Gözlerini açar açmaz "Anne biz sana çiçek almadık ki!" diye yanbaşımda zıpladım ve annem gülmeye başladı. Ablamsa öfkeyle benim saflığıma çıktı.

Ne yapmalıydım, bilmiyorum. Belki de "Sana bir şey aldık ama ne olduğunu söylemem." diyerek onu merak ettirmeli ya da "Sana bir sürprizimiz var!" diyerek durumu daha gizemli hâle getirmeli veya sadece odaya elimde çiçeklerle girmeliydim. Her ihtimaldeki sözlerim başka başka duygulara ve hatıralara yol açardı belli ki. Ama benim

sözcüklerim de oldukça seçilmişti, çiçek aldığımızı ağızdan kaçırmamıştım ya!

Aradan yıllar geçti, binlerce kelime okuyup yüzlercesini yazmak durumunda kaldım. Çocukken yan yana geldiğinde tam da amacına hitap eden sözcükler artık özenle seçilse bile varmaya çalıştığımız yere ulaşamaz oldu. Metinler karmaşıklaştı ve zihinler bulandı. Tek bir olayı ifade etmek için bir elin parmağından fazla kelime kullanabilir seviyeye geldim. Peki tek bir durumu ifade etmek için kullanılabilecek birden fazla kelimenin hepsi de gerçekten aynı şeyi anlatıyor olabilir mi?

Ok ve Kalkan

Kelimeler tarih boyunca devletlerin nezdinde de bireyler bazında da birer ok veya kalkan gibi kullanılmıştır. Taa Orhun Kitabeleri'nde komutanların ne kadar kahra-

man olduklarını taşlara kazımak da bunun somut bir örneğidir. Aradan geçen yüzyıllar hâlâ daha bize kitabeleri unutturamıyor, savaşı kimin yiğitçe kazandığı bilgisini zihnimizden silemiyor. Peki tek taraflı okuduğumuz bu yazıların bir diğer yüzü olsaydı ve Çin kaynaklarında da savaşta çok yiğitçe mücadele ettikleri ama alçakça öldürdükleri yazsaydı? Mevzu, tarihî kaynaklara gelince işler mecburen karmaşıklaşıyor ve benim de tarihle ilgili hiç iddialı bir bilgi birikimim yok. Ama bunu böylece söylemesem de aksine, bu sayfaya sözde güvenilir olan ama neredeyse kimsenin girip kontrol etmekle uğraşmadığı kaynaklara dayanarak o zamanki Çin ile ilgili bilgiler sıralasam... Biraz destekli sallsam okuduğu derginin güvenilirliği hatrına yazılanlara inanacak birileri olabilir değil mi?

EYE

Bağlı

KENDİ HAFIZASINA BİLE TAM OLARAK GÜVENEMEYEN İNSAN NE YAPACAK? OMUZ OMUZA YÜRÜDÜĞÜ İNSANA GÜVENECEK VE BİLECEK Kİ O DA KENDİSİNE GÜVENİYOR. ÇÜNKÜ GÜVENLERİ SÖZLERİN EYLEMLERİNİ BESLEMESİNDEN GELECEK. HAFIZALAR BÖYLE BÖYLE TAZE KALACAK, ANILAR BÖYLE DOĞRU BİRİKTİRİLECEK.

OKU

Bir haberi 3 farklı kaynaktan oku

İZLE

Elizabeth Loftus'un TED konuşması

bit.ly/2K0IAkQ

BAK

bit.ly/2ZhNINC

YAP

Bir yoldaşınıza çiçek verin.

Kulağa amaçsızca gelen bu varsayımlarım her gün yüzlerce kez binlerce kişi tarafından yapılıyor ve belki on binlerce insan tek tıkla-maya ya da tek bir gazete sayfasına güveniyor. Politikacılar ne kadar demagojik konuşmalar yapıyorsa medya da o kadar magazin haberciliği yapıyor. Çoğu tarih yazımlarının hükümete göre şekillenmesi gibi gazeteciler de ideolojilerine uygun kelimeler seçiyor. Özetle, BBC mikrofonuyla dinlediğimiz röportajlar sadece onların duyurmak istediklerini, New York Times'da çıkan haberler de yalnızca olaylarla ilgili onların empoze etmek istedikleri yorumlarını içeriyor. Buna ister manipülasyon diyelim, ister algı operasyonu diyelim, ister devletlerin ya da ideolojilerin yeni nesil savaş ve strateji ayağı diyelim. Neticede arada kayıplarımız olmaya devam ediyor çünkü insan yapısı gereği hafızasına çok da güvenebileceğimiz bir varlık değil.

Hafızanın Kurgusu

Elizabeth Loftus insan hafızası üzerine çalışan bir bilim insanı, onun ifadeleriyle "hatırlama problemleri üzerine". 1974 yılında Loftus ve John C. Palmer, araba kazası deneyi (car crash experiment) diye adlandırılan bir deney yürütüyorlar. Deneyde katılımcılara kurgusal bir araba kazası videosu izletiliyor. Daha sonra kaza ile ilgili iki farklı soru soruluyor: Birincisinde arabaların hızlarının tahmin edilmesi isteniyor, ikincisinde de hiç kırık cam var mıydı belirtilmesi. Ancak soruları sorarken birer ifadeyi değiştiriyorlar. Bir grup için "Arabalar çarpıştıklarında ne kadar hızlı gidiyorlardı?" yazarken diğer grup için "Arabalar birbirine girdiğinde ne kadar hızlı gidiyorlardı?" yazıyor. Şaşırtıcı olmayan sonuç, soru "Arabalar birbirine girdiği zaman..." şeklinde sorulduğunda görgü tanıklarının daha yüksek hızda tahmin verdikleri oluyor. Biraz şaşırtıcı kısmıysa, soru bu kelimelerle sorulduğunda görgü tanıkları kaza yerinde cam kırıkları olduğunu gördüklerini söylüyorlar, oysa camlar hiç kırılmıyor. Loftus daha sonra çeşitli araştırmalara ve deneylere devam ediyor ve sahte anı (false memory) yaratmanın hiç de zor olmadığını kanıtıyor.

Sadece birkaç kelimenin farklı kullanılmasıyla değişen ifadeler insanlar üzerinde hatırı sayılır oranda farklılık oluşturuyor. Ufak pekiştirmelerle de hafızanıza oldukça güvenerek gerçeğin sizin hatırladığınız şey olduğuna emin olmaya başlıyorsunuz. İnsanın hafıza karşısındaki bu aciz duruşu ise mutlaka birilerinin işine yarıyor. Mesela hep aynı gazeteyi takip ediyorsanız belli günlerdeki önemli tarihî olaylardan hiç haberiniz olamıyor. Ya da internete fazla güveniyorsanız, Google'a Srebrenitsa Soykırımı yazdığınızda bilgi kutucuğunda üst başlık olarak katliam kelimesini görüyorsunuz. 11 Eylül saldırıları ile ilgili çok maddeli, detaylı bilgi olmasına rağmen Hiroşi-

ma ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarıyla ilgili yalnızca iki madde okuyabiliyorsunuz. Birinin diğerinden daha trajik ya da faillerinin daha masum olmadığı bu evrensel olaylarla ilgili bile neden bu kadar kaçak oynanıyor? Bununla ilgili tesbitini ve tedbirini Malcolm X bize yıllar önce söylemiş oluyor: "Eğer dikkat etmezseniz medya mazumlardan nefret etmenize ve zalimleri sevmenize sebep olur!"

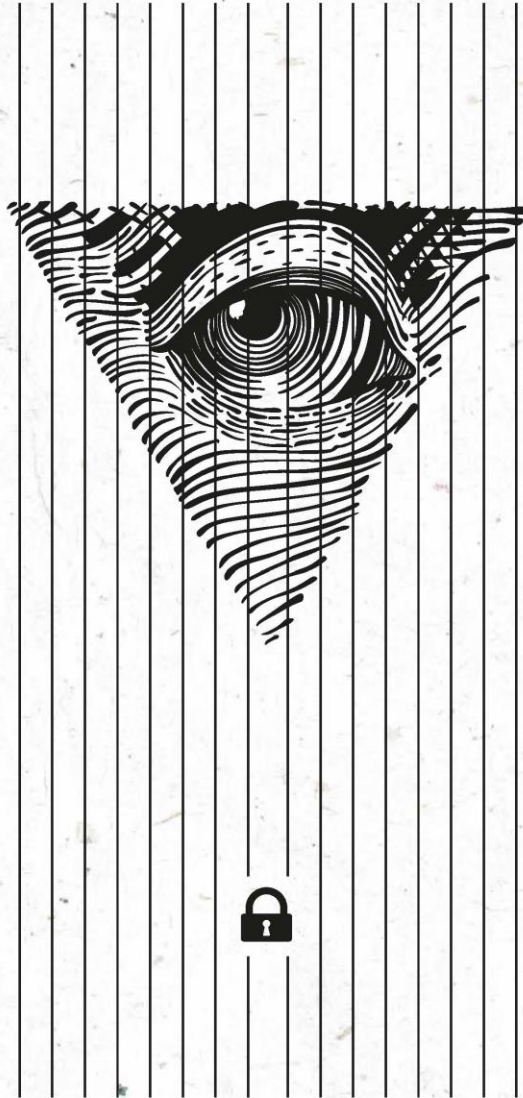
Farkı Fark Et!

Son yıllarda ülkemizde Suriyelilere karşı çok sık nefret içerikli haber yapılıyor. Problemlerimizin en büyük kaynağının bu olduğuna varan üsluplar geliştiriliyor. Henüz zanlı olarak göz altına alınan bir insan haberlerde âdeta failmiş gibi lanse ediliyor ve çoğu zaman, eğer masumsa, beraatinden kimse söz etmiyor. 15 Temmuz gecesi yabancı basının manşetleri kimi ne kadar desteklediklerini açıkça eleveriyor ve haddi olmayan birtakımları bir devletin mahremiyetine, iç işlerine eleştiriler ve tespitler getiriyor. Ne hakkında nasıl düşüneceğimizi söyleyen bu üslup maalesef bazen kendine muhataplar da buluyor. Mühim olan bu durumu fark etmek, akınlarının suyuna kendini kaptırıp gitmeden bununla mücadeleye devam edebilmek.

Hafıza, özgürlük gibi hassas bir şeydir diyor Elizabeth Loftus TED konuşmasında. Belki de özgürlüğün bir alt dalıdır da. Sahte anıları doğrularından ayırt etmenin bir yolu yok maalesef ama bazı anıları doğrulamanın bir yolu vardır belki de. Kolektif bellekten gelen karmaşık bilgiler zinciri neden bizde kırılmasın? Srebrenitsa Soykırımını sanki Bosna halkının zihninde uydurduğu bir şeymiş gibi göstermeye çalışan güçlere inat hayatımızda bir kere Potoçari Şehitliğini ziyarete gidip, acıları dil ve kültür üstü bir mevkide paylaşmak nesiller ötesi bir farkındalığa sebep olacaktır, eminim. Desteğini ya da muhalifliğini eleştirel yaklaşımlarla edinmek böyle sembolik görünen fiillerle gerçekleşecek. Kendi hafızasına bile tam olarak güvenemeyen insan ne yapacak? Omuz omuza yürüdüğü insana güvenecek ve bilecek ki o da kendisine güveniyor. Çünkü güvenleri sözlerin eylemlerini beslemesinden gelecek. Hafızalar böyle böyle taze kalacak, anılar böyle doğru biriktirilecek. Yan yana yürürken herkes kendi sözünü söyleyecek, o sözler birer melodiye dönüşecek, böylece hep genç ve dinamik bir nesil kalacak.

Biri demiş ki:

"Her şey bir kelimeye bağlı.. Bütün fikirler bir kelime değiştiği ya da birine beklenenden daha fazla önem verildiği ve sonra itaat edildiği için değişti. Kelimelerin tonu, şeffaflığı, ağırlığı, tüyü, saçı, bir nehir boyunca evi terk edip birçok şeyin kökü olmaya gelenleri vardır.. Hem çok eski hem yeni doğmuşlardır."

POPÜLERİZME ALET OLMAK:

**ÇOK
ŞATAN
KİTAPLAR**

**MERVE
OLGUN**

Best mi Seller?

Sizlere okurun okuma anlayışını ve dünyaya olan bakışını zorlamayan, bir solukta okunan popüler edebiyatın ürünü olan "popüler roman" kavramından bahsetmek istiyorum. Bir nevi "Best Seller"lar...

Popüler roman, edebiyatımıza Tanzimat dönemi sonrasında Batılı eserlerin çevrilmesiyle ve benzerlerinin yazılmasıyla başlamıştır. Başa getirilen "popüler" sıfatı, o edebiyat ürününün okuyucuya ulaşması ve eserin satılması kriteridir. Dolayısıyla "popüler roman"lar, yazarın estetik bir gaye gütmeyen yazdığı, okurun duygu ve heyecanını sömüren, kolay anlaşılabilir belli bir seviye aramayan, klişeleşmiş olay örgüsünden oluşan ve ticari kaygısı olan romanlar olarak adlandırılır. Dolayısıyla sanat-estetik değerden yoksun olan bu romanlar, ikinci sınıf edebiyatı olarak görülmüştür. Fakat

popüler romanın bu tarz eleştirilere maruz kalması onun çok okunduğu gerçeğini pek tabii değiştirmemiştir. Popüler romanlarda kişiler de neredeyse aynı niteliktedirler. Basmakalıp kişiler vardır ve benzer mekânlar kullanılır.

Tatillerde okunan romanlar da daha çok popüler olanlardır. Yazın ruhunu okuyucusuna hissettiren bu romanlar; deniz, kum, sahil, bir ağacın gölgesi, kırlar ve doğanın sesi insanı bir yolculuğa çıkarır.

Tabii ki Hayat Kısa, Kuşlar Uçuyor

Sosyal medyada sıkça rastladığımız ve herkesin elinde gördüğümüz kitaplar ise "popülerleştirme" sıfatı ile moda hâline getirilmiştir. Yani popülerleştirme sıfatı, eseri okumak ve anlamak için değil de gösterişin ön planda olduğu uygulamalar için kullanılmıştır. Örnek verecek olursak, böyle kitapların Instagram hesaplarında birer obje hâline almasından

Yaz geldi ve okumaya fırsat bulamadığımız ya da aralıksız kitap okuma yolculuğuna çıkmaya hazırlandığımız şu zamanlarda, kimi baş ucuna sıraladı kitapları kimi de bavuluna. O zaman durun bir dakika! Yazımı okursanız belki de bazı kitaplar yer değiştirebilir, bazıları rafa geri konabilir, ne dersiniz?

dem vurabiliriz. Bu tanımlamalardan sonra herkesin aklına gelebilecek ilk örnek elbette Kürk Mantolu Madonna. Bunları sadece roman üzerinden anlatsak da şiirlerde de bu örneği görmek mümkün. Buna da Cahit Zarifoğlu'nu örnek vermek doğru olabilir.

Peki, okur neden popüler roman okumak ister, biraz da buna bakalım. Bu tür kitaplar, okurun merak duygusunu canlı tutar. Okur, romanı okurken sorgulamadan kabullenir, çok çaba harcamaz. Hep aynı olay örgüsü, aynı kurgu vardır. Özellikle tarihi ve dinî konular ile aşk bu tür romanlarda oldukça fazla işlenir. Buna ek olarak polisiye romanları da anmak gerek. Heyecan vardır yani.

Aynı zamanda estetik bir gaye ile yazılan, okuru hazır duygulardan ayırıp okuru bilgilendirmeye çalışan, klişe bir yapıya sahip olmayan eserler de vardır. Ki bu eserler yazarı tarafından uğraşmış ve az sayıda okura ulaşmış eserlerdir. Her ne kadar popüler romanları okusak da asıl estetik gaye ile yazılan bu kitapları da okuyarak kültürel ve estetik bir birikim elde etmeliyiz çünkü bu eserler dilimizi geliştirdiği gibi üslubumuzu ve hayal gücümüzü de geliştirir. Oyumuz bu kitaplardan yana da olsa karar sizin elbette. Belki kolay okunabilen popüler romanlardan başlayıp derinlere inen bir okuma yolculuğu kulağa daha hoş gelir okumaya yeni başlayan arkadaşlar için.

Haydi, işte şimdi kitaplığınızdan bir kitap seçin ve tatilin keyfini çıkarın. Ya da ben size bir kitap önereyim. Cemil Meriç'in "Bu Ülke" kitabındaki "Okumak Üzerine" kısmından başlamaya ne dersiniz? Zaman kaybetmeden karar verin çünkü **"Hayat kısa, kuşlar uçuyor."**

TAKIL BANA HAYATI GÖR

Bi' Tweet'in Pesinden...

#

Dümdüz devam et: bit.ly/2K2Jltr

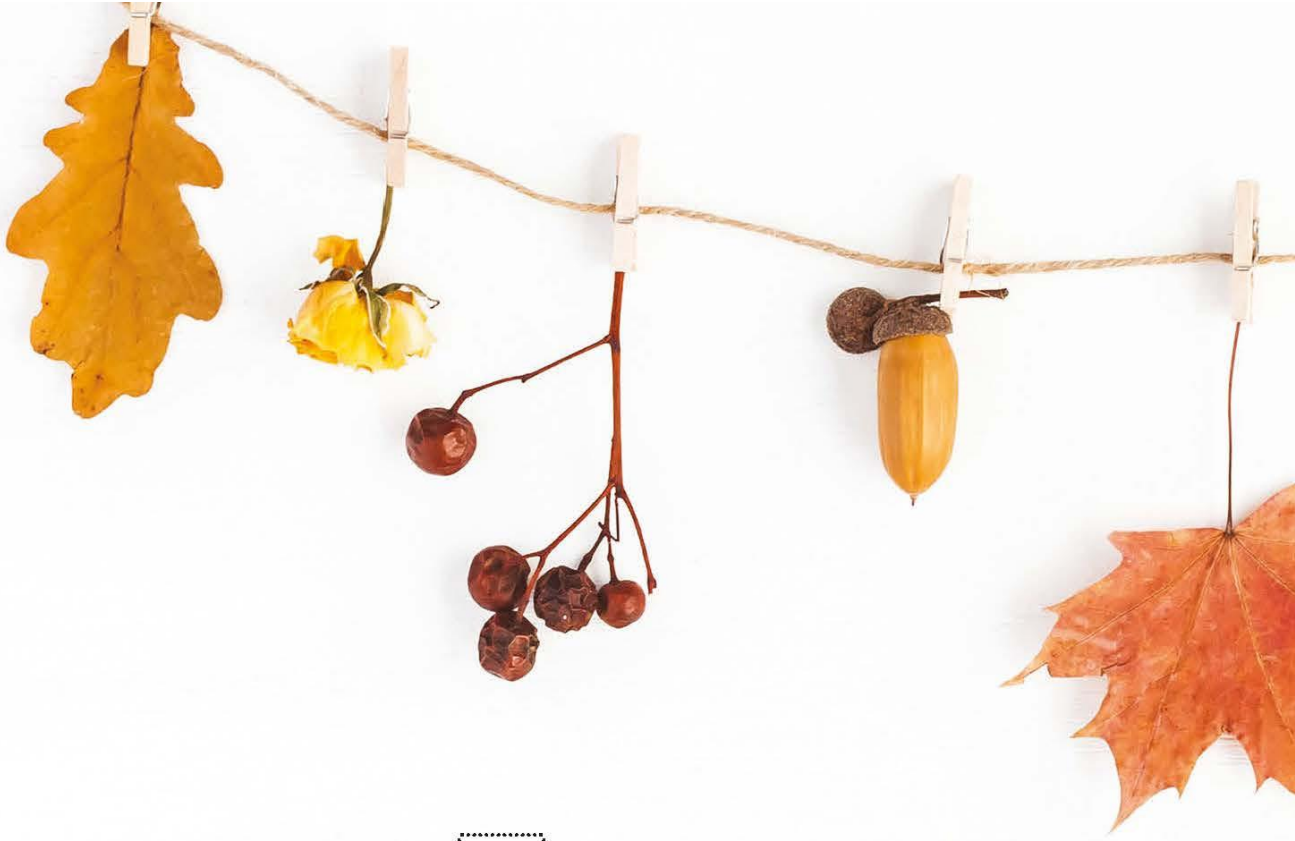
FLOOD000000

aynen devam: bit.ly/2LKCTWO

Dümdüz devam et: bit.ly/2K2Jltr

BERKAY
KARATAŞ

BİR HÜZÜN

Dört hüzün arasındayım
Sırtımda mavi gökyüzü
Ayaklarımda toprak kokusu
Ve kara bir iklim
Anlatılır buğulanmış sözcüklerle

Tahtada bugün kimin öleceği yazıyor
Tarih öyle anlatıyor
Yazları kurak kışları ıslak
Bir ölüm dilleniyor kendince
Tavan arası bir bulut damlıyor içime
Damlaya damlaya ben ölürüm
Adım tahtada ölenler listesinde

Derken babam çağırıyor beni
Ve yine
Kulaklarımda bir senfoni
Kurşun yoğunluğu ile sever iken
Yaşanmamış tüm ölümleri
Ben yoğun düşler içinde
Kurşunlandığını görüyorum babamın
Üzerime damlayan her bulut
Damıtılmış zehrini büyütüyor
Annemin beşiğinde
Dört hüzün arasındayım
Sırtımda mavi gökyüzü
Ayaklarımda toprak kokusu

Derken annem çağırıyor beni
Ve yine
Kulaklarımda senfoni
Duvarlardan çalıyordum
Ezberleyemediğim adını

Benim ben olma olasılığım tartışıldı
Ben olarak ölümüm
Dört hüzün arasındayım
Sırtımda mavi gökyüzü
Ayaklarımda toprak kokusu

Derken çağırıyorlar beni
Ve yine
Kulaklarımda senfoni
Bir ninni kaçtı boğazıma
Bir resminse gözüme
Kirlili yakalı
Yazları kurak kışları ıslak
Bir hüzün
En çok da zulüm yetişiyordu
Ara sıra da sevgi

Damlaya damlaya ben ölürüm
Yüreğim göller yöresi
Dört hüzün arasındayım
Sırtımda mavi gökyüzü
Ayaklarımda toprak kokusu

Sevmeyi annemden öğrendim
Ölmeyi ise hep babamdan
Hayat buydu
Üstü çiziliydi çocukluğumun

Derken
Kızım çağırıyordu bu sefer beni
Ve yine
Kulaklarımda senfoni

NİSA NUR
ÇAVUŞOĞLU

BİR KAMPTAN

DAHA FAZLASI

Gençliğimiz tüm hızıyla akıp giderken yeni yerler keşfetmek ve yeni insanlar tanımının yaşantımıza en büyük kazanımlardan olduğuna inanıyorum. Lise yıllarımdan üniversite yıllarıma kadar uzanan maceralarımın çoğu yeni yerler ve yeni insanları tanımam ile olmuştur. Bunlardan en önemileri, Genç Önder ailesinin gençlik için düzenlediği ve mottosu "Kardeşim Dedim" olan kampların bizde yeri çok özel. Kardeşlik halkamızı genişletmek adına kamplarımız zengin içerikleriyle devam ediyor. Tefekkür yürüyüşünden dergi tahlillerine, sportif faaliyetlerden sanatsal aktivitelere ve alanından uzman kişiler tarafından verilen seminerlere kadar uzanan dolu dolu bir içerikle doğa kampı ve deniz kampı olarak farklılık gösteren kamplarımızı gerçekleştiriyoruz.

Farklı tecrübeler edinmek ve aynı zamanda helal dairede eğlenmek adına niyetlenerek yola çıktığımız hikayelerimize geçtiğimiz aylarda bir yenisini daha ekledik. İstanbul Şehir Üniversitesi Genç Önder kulübümüzün düzenlediği projemiz, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından kabul edildi. Uşak/Ulubey kanyonunda 60 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirdiğimiz doğa kampımız bütün katılımcılara çok farklı deneyimler edindirdi.

Bir gece iki gün olarak gerçekleşen kampımız, kampçılarımızın kendi çadırlarını kurmaları ile başladı. Ulubey kanyonu içerisinde engelsiz kayalıklar, ovalar, dere kenarları derken iki günde toplam 45 km'ye yakın kanyon yürüyüşü gerçekleştirdik. Sıcacık yatağında yatmaya alışık olan arkadaşlarımız, kurdukları çadırlarında gece yatarken zorlansalar bile böylesi bir kamp tekrar olsa hemen başvuracaklarına eminim. Kamplarımız yeni yerler tanımının yanında yeni insanlar ve gidilen yörenin kültürlerini tanıma fırsatı da sunuyor. Uşak yöresine ait düğünlerde yapılan çeşit çeşit yemekleri tatma fırsatı bile bulduk. Plan dışında gerçekleşen bir çağrı üzerine kampçılarımızla beraber yörenin yöresel yemeklerinin ikram edildiği bir düğüne davet edilmemiz güzel bir anı olarak hafızalarımızda kaldı.

"Kardeşim Dedim" mottosuyla yola çıkmamızdaki asıl gaye, kardeşlik iklimini tüm gençliğe yaymaktır. Kamplarımızın en vazgeçilmezi olarak adlandırdığımız kampımızın son gününde yaptığımız kardeşlik gecelerimizde kamp ateşi etrafında söylenen marşlar, ezgiler kampımızı sonlandırırken gönüllerimizde hoş bir sada bırakıyor. Genç Önder ailesi olarak siz gençler için hazırladığımız kamplarımıza durmadan devam ederken hikayelerimize ortak olman için seni de bekliyoruz.

Başvuru ve daha fazlası için:
kardesimdedim.com

YUNUS
EMRE
AVŞAR

Millî Uçağımızın *Hazin Hikâyesi*

Cumhuriyetin yeni kurulduğu yıllar. Uzun savaşlardan yılgin çıkmış bir halk, çiçeği burnunda bir sistem ve oturmaya çalışan bir düzen. Yeniden ayağa kalkmanın bedelinin ağır olduğu kesin. Bu yıllarda tarım, sanayi ve daha bir sürü alanda atılıma ihtiyaç var ama bir önemli husus da millî havacılığın geliştirilmesi. Bu anlamda atılacak her adım çok kıymetli. Şehir şehir, ilçe ilçe bir seferberlik başlıyor. Genç cumhuriyet için Fransa'dan, İtalya'dan uçaklar alınıp Hava Kuvvetleri'ne bağışlanacak. Mustafa Kemal'in 1000 lira vererek başlattığı bu seferberliğe Vehbi Koç 5000 lira ve ileride sıkça duyacağımız Demirağ soyadına sahip bir adam (Nuri Demirağ'ın kardeşi) 120.000 lira (zamanın şartlarında 3 uçak parası) bağışlıyor.

Kampanyaya yoksul halktan da katkılar oluyor. İzmir'den 24 uçak, Edremit'ten 8, Erzurum, Eskişehir ve Niğde'den çokça uçak bağışlanıyor. Alınan uçaklara bağış yapan şehirlerin, ilçelerin ismi veriliyor. 15 yılda 72

milyon lira toplanıyor, 343 uçak kazandırılıyor Hava Kuvvetleri'ne. Buraya kadar iyi, çok iyi ama bir sorun var. Millî bir seferberlik

olsa da dışa bağımlı bir yol izleniyor. Kendi uçağımız dediğimiz hava araçları, birkaç yıl önce topraklarımızı işgal etmiş ülkelerden alınıyor. Buna muhalefet etmek her ne kadar vatan hainliği gibi görünse de o zamanlarda kampanyaya yardım etmesi için başvuru alan bir adam şu cümlelerle ince bir eleştiri ve bir çıkış yolu dile getirme cesaretinde bulunuyor:

“Siz ne diyorsunuz! Benden ulus için bir şey istiyorsanız en mükemmelini istemelisiniz. Mademki bir ulus uçaksız yaşayamaz, öyleyse bu yaşama aracını başkalarının bağışından beklememeliyiz. Ben bu uçakların fabrikasını yapmaya adayım.”

Kim Bu Nuri Demirağ?

Nuri Demirağ, adı az duyulmuş olsa da Türkiye'nin dünü, bugünü ve yarını için efsane diyebileceğimiz bir isim. Hem millî başarıların hem de "Hiçbir başarı cezasız kalmaz." talihsizliğinin hikâyesi onun hayatı. Kim bu Nuri Demirağ? Hikâyesi bize ne anlatıyor?

Soyadı kanunundan önce Mühürzâde Mehmed Nuri Bey olarak anılan Nuri Demirağ, 1886'da Sivas, Divriği'de dünyaya geliyor. Birçok başarılı şahsiyetin yetim ya da öksüz olduğu gerçeğine ülkemiz çokça şahit. Mehmed Nuri Bey de 3 yaşında babasını kaybediyor. Maddî zorluklardan dolayı bir yandan okuyor bir yandan çalışıyor. Orta öğrenimini Divriği Rüştîye Mektebi'nde tamamladıktan sonra başarısından dolayı kendi okulunda öğretmen yardımcısı olarak göreve başlıyor. Ardından Ziraat Bankası'nın açtığı memurluk sınavında başarılı olarak 17 yaşında Kangal şubesinde göreve başlıyor. Ziraat Bankası'nda çalışırken Erzurum'da bir kitlekazanıyor (1909). İnisiyatif alarak depolardaki buğday ve tahılları bedavaya yakın bir para karşılığı Erzurum'a yolluyor. Bu hadiseden dolayı soruşturma açılrsa da aklanıyor. Millet tarafından takdir alıyor bu tutumu.

Hem şahsiyeti hem ismi hem de kıymeti gittikçe büyüyor Nuri Demirağ'ın. Maliye Bakanlığı'nın açtığı sınavı kazanıp İstanbul'a gitmek üzere yola çıkarken, onu çok seven Sivas halkı gözyaşlarıyla uğurluyor Mehmed Nuri Bey'i. Halkın teveccühü onun cesaret ve azminin pekişmesine, kendini millete adanmasına vesile oluyor.

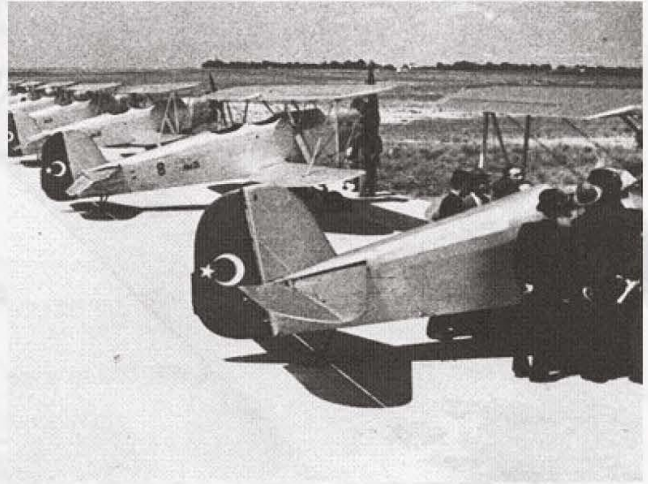
1918'de Maliye Müfettişi olan Nuri Demirağ, her ortamda dile getirdiği millî fikirlerinden dolayı hakaretlere, engellemelere maruz kaldığı için bir süre sonra Maliye Bakanlığı memuriyetinden istifa ediyor. Belki de Türkiye'nin gelmiş geçmiş en millî girişimcisi olacağına sinyallerini, her ticari atılımında yaptığı yerli hamlelerden görüyoruz. 1918'deki istifası sonrasında yabancıların tekelinde olan sigara kağıdı işine giriyor. İlk Türk sigara kağıdını üretmeye başlıyor. Bu girişiminden büyük kazançlar elde ediyor. Millî Mücadele yıllarında Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti'nin Maçka şubesini yöneten Nuri Bey, sigara kağıdı üretiminden elde ettiği kazançlarla Anadolu'ya hatırı sayılır yardımlar yapıyor.

"Demirağlarla Ördük Ana Yurdu Dört Baştan"

Kurtuluş Savaşı'ndan bağımsız bir devlet olarak çıkan Türkiye Cumhuriyeti, ülkedeki ulaşım sorununa demiryolu ağının genişletilmesi

kararıyla çözüm buluyor. Bu doğrultuda çalışmalara başlanıyor ama Samsun-Sivas demiryolunun yapımını üstlenen Fransız şirketi işi bırakınca yeniden ihale açılıyor. Nuri Demirağ bu ihalede çok düşük bir fiyat vererek demiryolunun tamamlanmasını üstleniyor. Tapu dairesinde mühendis olan kardeşi Abdurrahman Naci Bey'in görevini bırakıp millî demiryolu çalışmalarında kendisine ortak olmasını söylüyor. Kardeşi ile birlikte Samsun-Erzurum, Sivas-Erzurum ve Afyon-Dinar hatlarında toplamda 1012 kilometrelik demiryolunu 1 yıl gibi kısa bir sürede tamamlıyor. Millî bir heyecanla, maddî beklentilerden uzak bir gayretle çalışmalarına devam ediyor. Öyle ki dağlık yerlerde balıozlarla çalışmalar yapılırken işçilerle omuz omuza verdiği görülmüştür. Bu heyecanların bir hediyesi de Demirağ soyadıdır. Mustafa Kemal, soyadı kanunun ardından Mehmed Nuri bey vasıtasıyla Mühürzâde ailesine Demirağ soyadını hediye ediyor. Cumhuriyetin 10. Yıl marşında geçen "Demirağlarla ördük ana yurdu dört baştan." ifadesinin gerçek mimarlarından Nuri Demirağ.

Kısa bir hayatı vatana, millete adamak nasıl olur Nuri Demirağ'da görüyoruz. Sadece demiryollarındaki özverisi değil ülkede yaptığı diğer atılımlar da en az bunun kadar önemlidir. Karabük demir-çelik fabrikasının kurulmasında emeği büyüktür, inşaatını da kendisi yapmıştır. Ülkedeki çimentoların yurtdışından yüksek fiyatlara getirilmesini içine sindiremeyip Sivas çimento fabrikasının kurulmasına öncülük etmiş, yine inşaatını kendisi yapmıştır. Diğer önemli inşaatları İzmit Selüloz, Bursa Merinos Tesisleri, Eceabat Havalimanı ve Haliç kenarındaki hal binası da bunlardan birkaçıdır. Bunların yanı sıra 1931 yılında İstanbul Boğaz Köprüsü projesi için kolları sıvasa da Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal tarafından beğenilmesine rağmen

hükümetten onay alamamıştır. San Francisco'daki Golden Gate'i inşa eden firmayla anlaşarak İstanbul'un silüetini bozmayacak bir proje hazırlamıştır. O proje gerçekleşse şimdiki 15 Temmuz Şehitler Köprüsü 1930'larda yapılmış olacak, içinden tren yolu da geçecekti ama ne yazık ki ancak 1973'te inşa edilebilmiştir.

Gözü Yükseklerde Bir Adam

Millî havacılığın hiç şüphesiz en önemli emektarındır Nuri Demirağ. 1932 yılında gözlerini Türk semalarına diktğinde orada Türk yapımı uçakların uçmadığını görerek yeni bir şevke ve gayret aşkına kapılmıştı. O tarihlerde şu cümleyi söylemişti: "Göklerine hâkim olamayan milletler, yerlerde sürünmeye, yerin dibinde çürümeye mahkûmdur." Bu şevk onu uçak fabrikası, uçuş okulu, hangarlar ve daha nice hizmetler için harekete geçirdi. Birçok açıdan dışa bağımlılığın zirve yaptığı dönemlerde o kendi uçaklarımızın semalarımızda dolaşmasını, kendi pilotlarımızın yetişmesini istiyordu. 1940'ta Yeşilköy'de Gök Okulu'nu kurdu. Şu anki Atatürk Havalimanı arazisi ona aitti. Burada hangarlar kurup tamamı yerli olan uçakların yapımına başlandı. Bir yandan pilotlar yetişiyor, bir yandan uçaklar yapılıyordu. Uçaklarının güvenilir olduğunu ve okulundan mezun pilotların başarılı bir biçimde yetiştirildiklerini kanıtlamak için, kendi fabrikasında yapılan uçağa önce kendi biniyor, pilot koltuğuna da kendi pilot okulundan mezun olan oğlunu oturtuyor ve göklere yükseliyordu. 1940 yılında Nuri Demirağ'ın uçak fabrikası tarafın-

dan 24 adet Nud.36 adlı eğitim uçağı ve 1944 yılında Nud.38 adlı altı kişilik yolcu uçağı üretildi. Bu ilk yerli yolcu uçağı, dünya havacılığı yolcu uçakları A sınıfına alındı. Bu uçaklarla seferler yapılmaya başlandı. Millî uçaklarımız saatte 325 km hız yapabiliyor, 5000 feet'e kadar çıkıp 1000 km uçabiliyordu. Bu başarının ardından Türk Hava Kurumu 10 adet uçak, 65 adet planör sipariş etmişti.

Kanatlandırılmayan Türk Gençliği

Nuri Demirağ'ın hayatındaki kırılma bu tarihten sonra başladı. Küresel güçlerin leş kargaları gibi tepesinde döndüğü ülkemizde millî bir atılım vardı ve her yerli hamle gibi bu da siyasi oyunlarla engellenmek zorundaydı. Bir eğitim sırasında Türkiye'nin ilk uçak mühendisi olan Selahattin Alan'ın bir deneme uçuşunda yaptığı kaza tüm bu hamlelerin uğrayacağı sektelerin işaret fişeğı oldu. Türk Hava Kurumu sipariş ettiği 65 uçaktan vazgeçti. İspanya, İran ve Irak uçak siparişleri vermişti ama devlet eliyle uçakların yurtdışına satılması yasaklandı. Olaylar yargıya taşınsa da mahkeme kararları hep Nuri Demirağ'ın aleyhine işliyordu. Oysa uçak fabrikası kurulduktan sonra 16.000 saat uçuş yapılmış, 290 pilot yetişmişti. Böyle bir gayrete ve başarıya rağmen Türk Hava Kurumu Fransa'dan uçak sipariş etti. Millî uçaklarımız da siparişler iptal olduğu için hurdaya gitti. Yeşilköy'deki arazi devlete geçti ve ilerleyen yıllarda burası Atatürk Havalimanı olarak hizmet vermeye başladı.

Olayların sonunda Nuri Demirağ milyonlarca lira zarara uğradı. Şu sistemi tarihe geçmiştir: "Hoş, karakterim buna müsait değil ama, bu parayla farz-ı muhal 15-20 adet han, apartman yaptırır, senede 150-200 bin lira gelir alarak istediğim gibi yaşardım, fakat yapmadım. **Bütün isteğim Türk gençliğinin kanatlanmasını görmektir. Bu yolda bütün kişisel servetimi adanmış bulunuyorum. Gerekirse sırtımdaki gömleği bile bu amaç uğruna satmaya hazırım.**" Bu sözler yerli uçak hikâyesinin ne yazık ki son cümleleriydi.

Yaşadığı adaletsizliklerin, siyasi zorlukların ardından mücadelesini siyasi zeminde devam ettirmek üzere 1945'te Millî Kalkınma Partisi'nin kurulmasına öncülük etti. Engellemelerden dolayı başarılı olmadı. 1954'te Demokrat Parti milletvekili oldu. Millî dertlerini meclis kürsüsünden ifade etmeye devam etti. Gündeminde çölleşme, tarım, hayvancılık, sanayi, enerji, barajlar, köprüler, limanlar, körfezler ve havacılık vardı. Sesi ne kadar duyuldu, ne kadar tesiri oldu bilemeyiz. 1957'de vefat etti. Malını mülkünü millî değerlerin yaşaması için, ufkunu da milletin muasır medeniyetler seviyesine ulaşması için miras bıraktı Nuri Demirağ. Nur olsun.

F. REYYAN
ÇOLAK

15 Temmuz ve

Sadık Duygular

Çok iyi konuşamam ben.
Hissederim sadece,
O gece ve devamında hissettiklerim de konuşamadıklarım kadardı zaten.
Hâlâ dönen tekerleri gördüğümde
Zihnimde tankların çarkları dönüyor,
Hâlâ elini kaldırdığında birileri,
Omuzları dik, alnı ak yürüyenler görüyorum sokaklarda.
Elimi uzattığımda avuçlarıma dolacak yıldızların sayısına gözyaşı döküyorum hâlâ..
Bu yanımdaki minik ele dokunabiliyorsam
Feda edilen koca yürekler sayesinde biliyorum.
Cesaret aslında korkunun üzerine gidebilmemiş anlıyorum.

Esaretle cesaretin arasındaki o ince çizgide ruhları göğü kaplayanlara
Rahmetle, minnetle...

Bir Seyyahın Gözü

BİLİM SEYYAHLAR

“Hazır mıyız?” diye bir ses geldi KAİHL (Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi) avlusundan. Evet, Bilim Seyyahları Balkanlar ekibi yola çıkmaya hazır. Balkanlar’a Bilim Seyyahları ekibi olarak ikinci gidişimdi. Ama bu sefer robotik ve teknoloji atölyesinden sorumlu biri, tabiri caizse “abi” olarak gidiyordum. Son kontroller yapıldıktan sonra otobüsle giden ekip yola koyuldu. Yirmi küsur saat sürmüştü yolculuk.

ünden

FATİH
UÇAR

RI BALKANLAR`da

İlk durağımız Kosova idi. Osmanlı'dan kalan dil, din, kültür öğeleri buram buram kendini gösteriyordu. Her saat başı kilise çanlarının duyulmasıyla beraber beş vakit ezan sesi yükseliyordu gök kubbeye Prizren şehrinde. Birkaç saat dinlendikten sonra, gece saatlerinde atölye çadırları kuruldu meydana. Herkes çok heyecanlıydı. İlk defa yurt dışına çıkanlar, ertesi gün ne ile karşılaşacağını merak edenler vs...

Heyecan Dorukta

İlk gün etkinlik zamanında Kosova halkına sunum yapabilmesi için Türkiyeli öğrenciler Kosovalı öğrencilere deneyleri öğrettiler. Üç ülkede de usul böyledi. Atölyeler yerleşmiş, deney setleri hazırlanmış, elektronik ve kimyasal gereçler ayarlanmıştı. Fizik, kimya, biyoloji, matematik, robotik, arkeoloji ve mimarlık gibi her alandan atölyeler ve etkinlikler mevcuttu. Kosova halkı yavaşta gelmeye başlamıştı alana. Halkın ilgisi yüksekti organizasyona. Protokol konuşmaları ve sahne deneylerinden sonra insanlar artık atölyelere doğru geçiyorlardı.

İlk defa bu deneyleri gören, bir günlük bile olsa teorikten pratiğe geçişin heyecanını yaşayan çocukların gözleri pırıl pırıldı. Orada gösterilen şey aslında sadece bilim değildi, aynı zamanda vizyon ve misyon meselesiydi. Hem Kosova hem de Türkiye açısından

büyük bir öneme sahipti bu etkinlik. Öğrencilerin yanında öğretmenler de hayretler içerisinde takip ediyordu etkinliği. Kosovalı öğrenciler Kosova halkına anlatıyordu deneyleri kendi dillerinde. Onlar hem sunum becerisi kazanmış oluyor hem de bilimsel deneyleri öğreniyorlardı. Yedi saat süren senlik çok güzel ve verimli geçmişti.

Vee Arnavutluk

İkinci durağımız Arnavutluk'un İşkodra kentiydi. İşodra'da Prizren'in aksine Türkçe bilen sayısı yok denecek kadar azdı. İngilizce bilen de pek yoktu. Biz de çareyi Arnavutça öğrenmekte aradık. Şaka bir yana, biraz Arnavutça kelime ve cümle öğreniyorduk. Çok eğlenceli geçiyordu günlerimiz. Öğrendiğim birkaç cümleyi gelen misafirlere söylediğimde seviniyor, küçük çocukların ise gözlerinin içi gülüyordu. Aramızdaki samimiyet çok güzeldi Arnavut halkıyla. Yapılan deneylere katılan ve deneyleri izleyen kişilerin bilime, eğitime ve özellikle Türkiye'ye bakış açısı çok güzel hâle gelmişti. Bilimin öncülüğünü yapan ve Türkiye'yi temsil eden bizim gençler ise bu duruma önem veriyor, yanlış bir şey yapmama noktasında dikkatli oluyorlardı.

Son durağımız dağlarıyla ünlü Karadağ idi. Oraya vardığımızda başkent Podgorica'da, iki sene önce kaldığımız Mehmet Fatih Medresesi'nde mola

verdük. Ertesi gün organizasyonun olacağı Rozaje şehrine gitmek için yola koyulduk. Yaklaşık beş saat süren bu yolculuk hayatımın en ilginç ve tehlikeli anlarından birisiydi. Yüksek dağlarla çevrili, uçurumların âdeta yollara meydan okuduğu, keskin virajların tehdit ettiği yollardan gidiyorduk. Sonunda sağ salim vardık çok şükür. Rozaje şirin, kasaba niteliğinde, Müslüman oranının yüksek olduğu küçük bir şehirdi.

Son Kale Türkiye

Etkinliğe katılım beklenenin çok üstündeydi. Yerel kanallar ve Türkiye'den gelen TRT de Bilim Seyyahlarına ilgi gösteriyordu. Gün boyu alanda olan muhabirler öğretmen ve öğrencilerle röportaj yapıyorlardı. Bize göre artık normal gelen bu etkinlik Karadağlı insanlar için çok büyük bir öneme sahipti. Ülkenin tarihten bu yana gördüğü ve ev sahipliği yaptığı ilk organizasyondur. Vizyonumuz belliydi aslında. Bilimin her zaman Batı'dan geldiğine inanan veya inandırılan halka Doğu'nun, Türkiye'nin, Müslümanların gücünü gösteriyorduk. Göstermeye de devam edeceğiz inşallah. Halk belki kendi ağızıyla demese de yaşayış tarzından, ihtiyaçlarından ve beklentilerinden anladım ki Türkiye gerçekten beklenendir.

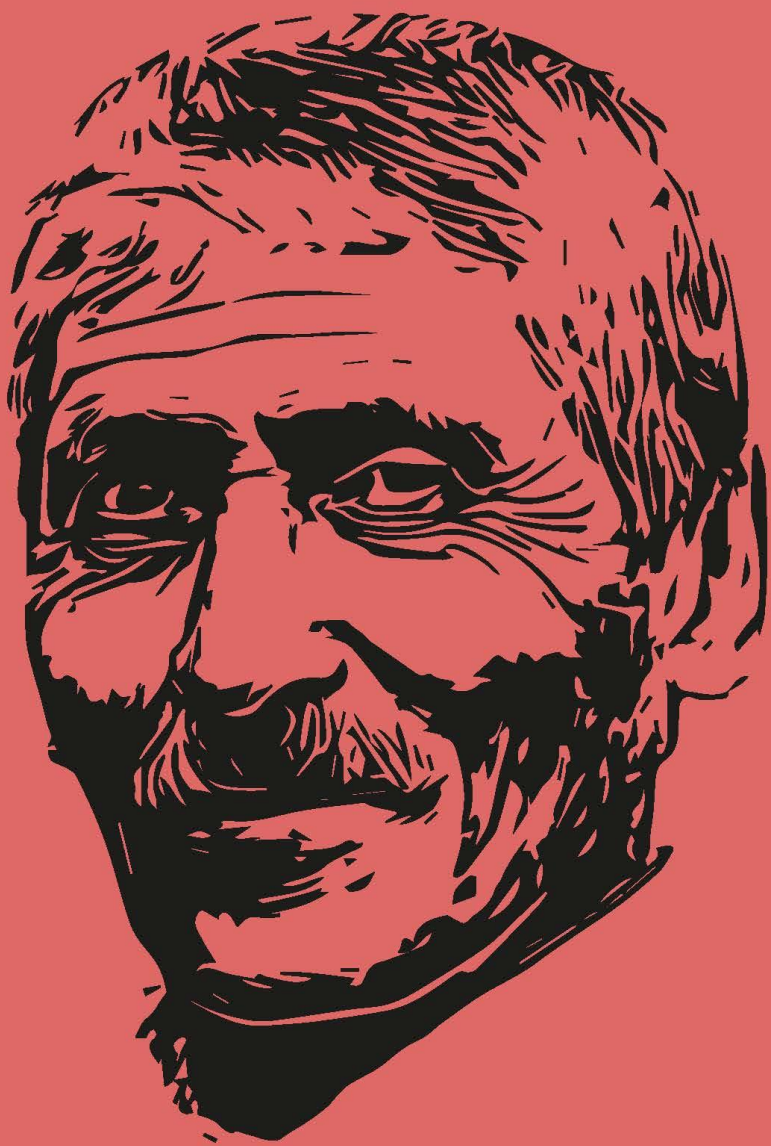
Son kaledir.

“Dünya infilak etse duyulan son şey,
bir uzmanın 'Bu yapılamaz!' diyen sesi olurdu!”

Peter Ustinov

R

P
O
P

J
A
Z
Z

A
L
A
T
U
R
K
A

S
A
Z

Bir Nefes A

MİHRİBAN

Söz: Abdurrahim Karakoç
Beste: Musa Erođlu
Albüm: Bir Nefes Anadolu
Çıkış tarihi: 2000

bit.ly/ssdergisi_Mihriban

Sarı saçlarına deli gönlümü,
Bağlamışlar çözülmüyor Mihriban.
Ayrılıktan zor belleme ölümü,
Görmeyince sezilmiyor Mihriban.

Yar deyince kalem elden düşüyor,
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor.
Lambada titreyen alev üşüyor,
Aşk kâğıda yazılmıyor Mihriban.

Önce naz sonra söz ve sonra hile
Sevilen seveni düşürür dile
Seneler asırlar değişse bile
Eski töre bozulmuyor Mihriban.

Tabiplerde ilaç olmaz yarama,
Aşk deyince ötesini arama.
Her nesnenin bir bitimi var ama.
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban.

Boşa bağlanmamış bülbül gülüne
Kar koysan köz olur aşkın külüne
Şaştım kara bahtın tahammülüne
Taşa çalsam ezilmiyor Mihriban.

Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi gamı
Bir kör düğüm baştan sona tamamı
Çözemedim çözülmüyor Mihriban.

ÇOK-
CİDDİ-
ZÂDE-
GİLLER

DİL NASIL ÖĞRENİLMEZ!

“BİR DİL BİR İNSANSA... BEKLE BENİ DÜNYA!” HEYECANINIZIN FARKINDAYIZ AZİZ OKUR. BU SAYFA DİL ÖĞRENMEK İSTİYİP DE AYAĞINA TAŞLARI YOLUNA PATİKALARI DÜŞÜRENLERE IŞIK/ REHBER OLMAYA GELMEDİ. TEK İDDİAMIZ DİL ÖĞRENMEK İSTİYENLERİN, DİL ÖĞRENME YOLUNDA NE YAPSAM NE ETSEM DE ŞU DİLİ ÖĞRENEMESEM DİYE -FARKINDA OLMADAN- ÇIRPINANLARIN SESİ OLMAK VE ONLARIN BU ÇABALARINI HAFİFLETMEK. SEN DE DİL ÖĞRENMEK İSTİYOR AMA MASA BAŞINDA NASIL OLACAK DİYE DÜŞÜNÜYORSAN BU SAYFA SENİN İÇİN YAZILMIŞ DEMEK TİR. ÜŞENMEZ İSENİZ NÖRON ÇATLATTIĞIMIZ MADDELERİMİZİ SİZLER İÇİN SIRALADIK.

1. Birinci adım: Hangi dili öğreneceğinize karar vermeniz. Dil öğrenmek mi istiyorsunuz? Harika. Hangi dili öğrenmeliyim acaba, diye düşünmenize asla gerek yok. Elbette öncelikle dünya dili olan Katalancayı öğrenmelisiniz.

2. Öğrenmek istediğiniz dile karar verdiyseniz en pahalı kursu bulmak için Google başına geçmek zorundasınız. Başka türlü asla öğrenilmez, dil öğrenmenin vazgeçilmez yolu en pahalı kurslara gitmektir, haklısınız.

3. Kurs olmadan da elbette öğrenebiliriz diyen cengaverlerdenseniz, iyi bir planlama yapmalısınız. Masa başına geçip saatlerce, günlerce, haftalarca plan yapın. Harekete bir gün elbet geçersiniz, günler çuvala girmede ya!

4. Planlamamızı yaparken nereye başvurabiliriz, diye düşüneceksiniz elbette. Tabii ki de ecdadımızı göz ardı edemeyiz. Dil öğrenirken bir yandan keyif alma arzusu; eğlenceli yollara başvurmaya tevessül beraberinde hezimetini getirir.

7. Telefonunuzun dilini öğrenmek istediğiniz dile dönüştürün. Bakın bu farz-ı ayn hükmünde olacak nerdeyse. Hem ortamlarda acayip havanız olur. Yanlışlıkla birini arama, siber suç işleme ya da telefonunuzu resetleme gibi talihsiz durumlarda sorumluluk kabul etmemekteyiz. -Yayın Ekibi-

10. Şunu sakın unutmayın aziz, dil öğrenmemek için çabalayan okuyucu: Aslında dil yalnızca ve muhakkak kendi ülkesinde öğrenilir. Mesela ekmek yapmayı fırından başka yerde öğrenemezsiniz değil mi? Daha neler? Yurtdışı illa şart. Yok yok şart. Başka türlü kim uğraşacak...

13. Dil öğreniminin olmazsa olmazı söz konusu dilin gramerini öğrenmektir. Bir cümle kuracaksanız önce cümlelerin tüm öğelerini sıralı bir şekilde kafanızda kurmalısınız. Sonra kafanızda o cümleyi tercüme edip doğrulamalı nihayetinde çıkarmalısınız baklayı ağzınızdan. Hatırlayın. Türkçe konuşurken de yüklemi sona özneyi başa koymanız gerektiğini, dolaylı tümleci öne alınca vurgu yaptığınızı her zaman düşünüyorsunuz.

5. Ecdadımız dili nasıl öğrendi ise o yöntemi tarihin tozlu sayfalarından alıp onu aynen uygulamalıyız. Fatih Sultan Mehmet o 7 dili Justin Bieber dinleyerek mi öğrendi? O devirde dil öğrenmeye faydalı application'lar, Youtube kanalları, dizi/film/belgeseller mi vardı sanki?

8. Bol bol da kelime ezberleyin. Ne kadar çok kelime ezberlerseniz bir gün o kadar iyi yabancı diliniz olur. 10.000 kelimelik dil kartı alın, hemen ezberlemeye başlayın.

11. Yurt dışına çıkamıyor musunuz, elinize bir türlü fırsat geçmiyor mu? Sakinleşin ve o fırsatın ayağınıza gelmesini bekleyin. Bu süreçte de sakın ha dil öğrenmeye çalışmayın. Bekleyin siz bekleyin, her nasip vaktine esiridir demişler. Bir gün o dil pişip düşecek ağzınıza. Yurt dışına çıkmayı beklememiz dahi sizi yabancı dil talebesi yapıyor. Yurt dışı fırsatı elinize geçtiğinde öğrenirsiniz zaten.

14. Türkçe konuşurken de anlatım bozukluğu yapmamaya çok dikkat ettiğimiz, İstanbul Türkçesi ile konuştuğumuz için özellikle gramere, vurguya cümlelerin kuralı ve anlamlı olmasına had safhada önem veririz. Başka türlü konuşmaya çekinir, cesaret edemeyiz. Ana dilimizi nasıl mükemmel konuşuyor isek yabancı dilimiz de o derecede mükemmel olmalı, yoksa konuşma pratiği yapmamalıyız.

16. O dile bir daha emek harcayarak vaktinizi heba etmeyin. Daha ne kadar çabalayacaksınız? Bir sürü öğrenecek başka şey var zaten. Daldan dala devam edin.

6. Yabancı dizi/film izleyecek iseniz yapımın, konunun kalitesini umursamamalısınız. İçeriğine de bakmayın. Yabancı dilde olunca ahlak, edep anlayışı değişiyor ya; kaliteli, entelektüel, temiz yapım aramanıza ne gerek var? Çerçöple de olur, öğrenin yeter ki, hiç irdelemeyin, akışına bırakın!

9. Dil kullanıldıkça gelişmez. Hele yabancı dilini hayatınızda normalleştirmeye hiç gerek yok. Bu yüzden gündelik hayatta işinize yarayacak kelimeleri öğrenmeye çalışmamalısınız. Önünüze en ağır makaleleri açın ve okumaya başlayın.

12. Ayracı dil eğitiminde uzmanlık alanı farklılıklarının, ne için dil öğretildiğinin hiçbir önemi yoktur. Herkes tek bir tedristen geçmeli. Aynı tornadan çıkmalı. Kim alanıyla ilgili özellikle araştırma yapıyor ki yabancı dile ihtiyaç duysun?

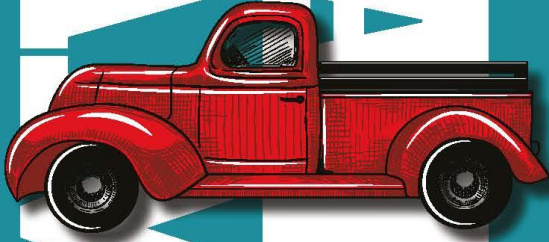
15. Barajı geçecek kadar yabancı dili öğrendiğinizde hemen herhangi bir dil sınavına girin. Barajı geçtiğinizde o dile dair bir daha asla bir şey yapmanıza gerek kalmayacaktır. Girdiğiniz dil sınavı sizin yeterliliğinizi ölçmek için var zaten. Yeterli puanı aldıysanız yeterlisinizdir, adı üzerinde "yeterlilik sınavı". Bitmiştir.

17. İlkokuldan beri bir türlü İngilizce öğrenemiyor musunuz? Bu dille yıldırdınız bir türlü barışmadı mı? İlah olmazsınız. Başka bir dili asla öğrenemezsiniz. İngilizce öğrenemeyenler başka dil de öğrenemez. İngilizce turnusoldur. Başka öğrenilecek dil kalmamıştır... Terk edebilirsiniz bu sayfayı, üzgünüz.

TALHA
BOSTANCI
MESLEK
SIRRI

DOĞAYI İLK ELDEN DENEYİMLEME FIRSATI:

KAMP GADİ LİVİ Dİ Rİ

BAŞTAN ANLAŞALIM, GELECEK KUŞAKLARA DAHA GÜZEL BİR DÜNYA BIRAKMAK İÇİN YAPILAN HER EYLEME KATKIDA BULUNACAĞIMIZA, YEŞİLİN HARAP OLMASINA VESİLE OLACAK HER İŞLEMİN ÖNÜNDE DURACAĞIMIZA, ÜÇ TARAFI PLASTİKLERLE DEĞİL, DENİZLERLE ÇEVİRİLİ BİR MEMLEKET İÇİN DOĞAYI EN SADE HÂLİ İLE KORUYACAĞIMIZA DAİR SÖZ VERELİM BİRBİRİMİZE.

Huzurlu bir kamp deneyimi için hazırladığımız bu sade kamp rehberimizin ilk kuralını koyalım: "Doğayı temiz tutup, sahip çıkmak."

"Kargaşadan, sorumluluklarımızdan, gürültülü şehir hayatından kaçamak yapıp keyifli bir vakit geçirelim istedik. Önümüze ilk olarak kurallar çıkardınız. Özgürlüğün, keyfin, tatilin, doğanın, kampın kuralı mı olurmuş?" dediğinizi duyuyorum.

Evet, olur efendim.

Doğada özgürlüğümüz kadar sorumluluklarımız da bizi bekliyor. Geceyi parlak yıldızlar altında, cırcır böceğinin melodileri arasında geçirip güneşin doğuşunu seyrederek huzur bulmaya çalıştığımız bu aktivitenin de elbette kuralları var. Bu düzene, kurallara, planlamalara, tavsiyelere uyar ve balık tutmayı, yüzmeyi, doğal bitkileri toplamayı, yaban hayatı izlemeyi bu aktiviteye katarsak doğayı en güzel ve sade şekli ile ilk elden deneyimleme fırsatını tam anlamıyla bulmuş oluruz.

Doğa ve kamp bizi yalnızca dinlendirmez, aynı zamanda algımızı açar, duyarımızı keskinleştirir ve bizlere unutulmaz bir tecrübe kazandırır. Kamp esnasında yapacak olduğumuz fiziksel aktiviteler de bizi zinde tutar. Yaşamı dinlememize ve kendimize kulak vermeye olanak sağlar. Bu vesileyle de yaşantımızın bir parçası olarak kanıksadığımız şehir gürültüsünün daha çok farkına varırız.

Doğada keyifli ve güvenli bir şekilde kamp yapmak için bazı temel kampçılık ve doğada yaşam kurallarını mutlaka bilmemiz gerekir.

Bana Neler Lazım?

Sade bir çadır kampı planımızdaki temel ihtiyaçlarımızı mevsime uygun çadır, uyku tulumu, mat ve yemek ihtiyacımızı karşılamak için kullanacağımız ekipmanlar ve kafa lambası olarak listeleyebiliriz. Doğada konforlu ve huzurlu bir kamp deneyimi için kullanacağımız çadır ve uyku tulumu oldukça önemlidir.

Çadır Seçimi

İlk olarak kamp çadırları kişi sayısına ve mevsim özelliklerine göre üç, dört ve beş mevsim çadırlar olarak sınıflandırılır. Sade bir kamp deneyimimiz için bizim tercihimiz ilkbahar, yaz, sonbahar aylarında kullanıma uygun olan üç mevsim çadırlardan yana olacaktır. Ekipmanlarımızı tercih ederken konfor, taşıma kolaylığı ve maliyeti göz önünde bulundurmamız oldukça fayda sağlar.

Uyku Tulumu

Uyku tulumlarının bizi ısıtmak için bir enerjileri yoktur. Bizim vücut enerjimizi, ısıyı korumayı amaçlayan bir aksesuardır. Genellikle elyaf, polyester ve kaz tüyü karışımlardan elde edilen bu ekipman konforlu bir uyku için duyulan temel kamp ihtiyaç malzemelerindedir. Uyku tulumlarının sıcaklık derecelerinin ne anlama geldiğini bilmemiz gerekir. Bir uyku tulumunun üzerinde yazan sıcaklık derecesi bize o tulum için uygun gece sıcaklığının ölçüsünü ifade eder. Yani kamp yapmayı planladığımız yerdeki gece sıcaklığına göre sıcaklık derecelerini tercih ederiz. Konfor derecesi, uyku tulumunun içinde üşümeden, konforlu bir şekilde uyunabilecek dış ortam sıcaklık derecesini gösterir. Ekstrem derecesiyse tulumun kullanılabilirliği en düşük dış ortam sıcaklığını ifade eder.

Mat

Diğer temel ihtiyacımız olan kamp malzemesiyse matir. Mat, uyku tulumunun altına serilir ve ısı yalıtımı sağlar. Mat sayesinde zemindeki engeller daha az hissedilir.

Basic kamp matlarında uzun soluklu tartışmalara sebep olan "Matın parlak yüzeyine mi yoksa ters kısmına mı yatmalıyız?" sorusuna da bu vesileyle açıklık getirmiş olalım.

Bulduğumuz koşullarda yerden gelen soğuk havayı kesmeye ihtiyacımız varsa matın parlak yüzeyini zemine gelecek şekilde sereriz ve bu parlak yüzey bir nebze de olsa alttan gelen soğuk yansıma yaparak tekrar terser iletir. Eğer kendi vücut ısıyı korumaya ihtiyacımız varsa matın parlak yüzeyine biz yatarız. Ve yine böylece kendi ısıyı bu katman vesilesiyle korumuş oluruz.

Hayat Kurtaran Notlar

Bu sade planda bize eşlik edecek olan temel hatırlatmaları da bir köşeye not etmekte fayda var.

- Kamp yapılan alan içme suyuna yakın olmalıdır. Suya gece ve gündüz kolayca ulaşabilmelisiniz. Öte yandan, su kaynağına çok yakın olmak da iyi değildir. Çünkü akarsular, karanlıkta çok gerekli olan duyma yetisini azaltacaktır. Ayrıca olası bir yağmur suyun debisini artıracak ve dakikalar içerisinde muhtemel bir sele sebep olacaktır. Bu gibi durumlar için akarsu veya nehir kenarında olmamak önemlidir.

-Kamp için çok rüzgar veya güneş alan bir yer seçilmemelidir. Dere yatağında olmamalı ve mümkün olduğu kadar düz bir zemini olmalıdır. Civardan odun toplanabilmesi de önemlidir.

- Eğer grubunuzda birçok çadır var ise rüzgardan korunmak için çadırlarınızı grid adı verilen bir düzene sokabilirsiniz. Grid düzen, çadırların kare şeklinde düzenlenmesine verilen isimdir. Kare düzende en dış kısımda bulunan çadırlar diğer çadırlara göre güçlü çadırlardır. Eğer zayıf çadırlar varsa grid düzenin içine alınabilir. Çadırların kare şeklinde düzenlenip çadır alanının buna göre şekillenmesi, çadır grubunu rüzgardan ciddi bir şekilde koruyacaktır. Ateşten sıçrayacak kıvılcıkların çadırları yakmaması için gerekli mesafe bırakılmalıdır. Ateş yakılırken de emniyet kurallarına tamamen uyulmalıdır.

- Çadır kurulmadan önce, zemin taş ve dallardan temizlenmeli, eğer kar varsa çiğnenmelidir. Mümkünse yere bir naylon serilip üzerine birkaç kat gazete kağıdı konulduktan sonra çadır bunun üzerine kurulmalıdır. Çadır kurulan yerde az da olsa bir eğim olacaktır, dolayısıyla yağmur sularının çadırın üzerinden akmaması için çadırın çevresine yeterince derin bir yağmur oluğu açılmalıdır.

- Kamp için getirilen yiyecekler toplu hâlde bir yedek çadırda saklanmalıdır. Eğer fazla çadır yoksa naylon torbalardan bir tane yapılmalı ancak yemekler asla açıkta bırakılmamalıdır. Ayrıca toplanan odunlar kesildikten sonra boylarına göre istiflenmelidir. Odunluk olarak ayrılan bölgenin etrafı da bir iple çevrilmelidir. Odunların üstü ıslanmış ise ateşin yakınına dizilerek kurumaları sağlanır. Eğer bir ağaç dalında en ufak bir hayat belirtisi var ise, o dal kesilmemelidir. Tüm yapraklar solmuş olsa bile dalın kırılma olup olmadığı yoklanmalıdır. Yaş bir dalı yakmaya çalışmak tecrübesizliğin işaretidir.

En son ne zaman kamp ateşinin başında en sevdiğin şarkıları söyledin?

Kamp hayallerini erteleme...

100 ELDE EDİN

3-3-3-5-5 rakamlarını kullanarak dört işlem yardımı ile 100 sayısını elde ediniz.

- a) Tüm rakamlar kullanılmalıdır.
- b) Karekök, üs alma gibi işlemler yoktur.
- c) Rakamlar 35, 55, 335 gibi birleştirilmemelidir.

BOZUK BASKÜL

A kutusu bir baskülde tartılıyor ve 25 kg geliyor. B kutusu da tartıldığında ibre 20 kg'ı gösteriyor. Her iki kutu birlikte tartıldığında ise toplam 50 kg olarak görülüyor. Bu baskülün yanlış tarttığı anlaşıldığına göre kutuların gerçek ağırlıkları kaç kg'dır?

KALEMLER

Aynı büyüklükte ve özellikte altı adet kalem, hepsi birbirine degecek şekilde masanın üzerine koyunuz.

Yanlış cevaplar:

ÇARPIM SİHİRLİ KARE

Şekildeki karelere 1-2-3-4-5-8-10-12-15 sayılarını yerleştirin ve soldan sağa ve yukarıdan aşağı üç karedeki sayının çarpımı 120 olsun.

1 5
2 10
3 4
15
8 12

CEVAPLAR

bit.ly/ssdergisi_ZekaSpor9

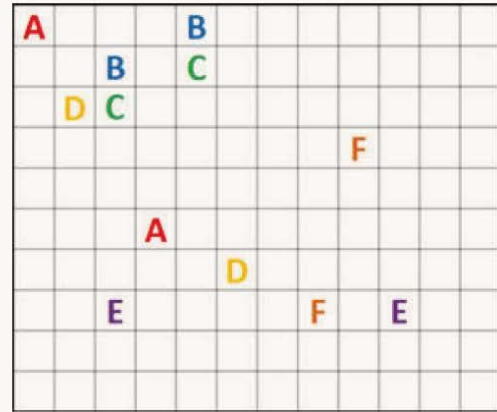
ZEKÂ
SPOR
SERHAN
BÜYÜKKEÇECİ

DOĞUM TARİHİ

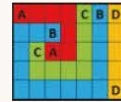
1984 yılında, doğduğum yılın son iki basamağı yaşında idim. Dedem de aynı durumda olduğunu söyledi. Doğum tarihlerimiz nedir?

TAMAMLA

Birleşik düz çizgilerle, aynı olan harfleri birleştirin. Çapraz geçiş olmamalıdır, çizgiler birbirini kesmemelidir ve boş kare kalmamalıdır.

Örnek:

temiz adamlar
beyaz çorap giyip
kolonyaya sürerdi.
Bir sabah uyandık
ki ayıpmış!

T A R I K T U F A N

SADE
SODA